

Kund: Bjuvs kommun

Rapport

Författare
AFRY

Datum
01/06/2020

Kund
Bjuvs kommun

Projekt ID
776671

Miljökonsekvensbeskrivning

Planprogram för Selleberga, Bjuvs kommun

Förord

Bjuvs kommun har tagit fram ett planprogram för framtida tätortsutveckling i Sellebergaområdet. Området har tidigare utgjort Findus verksamhets- och produktionsområde. Denna miljökonsekvensbeskrivning syftar till att utgöra underlag för miljöbedömning av planprogrammet och har utarbetats av AFRY i dialog med Bjuvs kommun.

Titel	Miljökonsekvensbeskrivning Planprogram Selleberga, Bjuvs kommun
Datum	2020-06-01
Utgåva	1
Beställare	Bjuvs kommun
Projektorganisation	Mattias Samuelson, projektledare Bjuvs kommun Josephine Rosendahl, planarkitekt Bjuvs kommun
	Uppdragsledare och granskare: Karin Petersson Handläggare: Johanna Wallenius och Åsa Abrahamsson
Figurer och fotografier	AFRY där inget annat anges

Sammanfattning

Syftet med planprogrammet är att ta fram och slå fast övergripande kvaliteter och strukturer som kan ha en guidande funktion i arbetet med att omvandla Findus tidigare verksamhets- och produktionsområde i Selleberga till en blandad, modern och förtätad version av den klassiska trädgårdsstaden.

Selleberga ligger öster om Bjuvs tätort. Kommunen äger idag marken, som tidigare utgjorts Findus verksamhetsområde. Bjuvs tätort har ett behov av att växa för att möta efterfrågan på bostäder vilket har föranlett beslutet om att ta fram ett planprogram för utvecklingen av Sellebergaområdet. Behovsbedömningen av planförslaget visade att exploateringen kan medföra betydande miljöpåverkan och därför har en miljökonsekvensbeskrivning upprättats.

Miljökonsekvensbeskrivningen syftar till att belysa de miljökonsekvenser som kan tänkas uppstå vid genomförandet av programmet samt beskriva hur eventuella miljökonsekvenser kan minimeras eller undvikas. Miljökonsekvensbeskrivningen behandlar två alternativ, ett alternativ där det beskrivna planprogrammet kommer till stånd och området kan utvecklas och ett nollalternativ där området används som idag. Nollalternativet innebär att det inte sker någon expanderings av bostadsområden i Selleberga. Förutom detta kommer området användas på samma sätt som idag.

Miljökonsekvensbeskrivningen är inriktad på de miljökonsekvenser som bedöms vara av störst betydelse. Tyngdpunkten har legat på att beskriva planförslagets betydande miljöpåverkan på riksintresse, markmiljö, vattenmiljö, transporter och jordbruksmark.

Konsekvenserna av planprogrammet bedöms till stor del totalt sett bli positiva. Genom planprogrammets genomförande så stärks områdets kvalitéer, dock till följd av att jordbruksmark irreversibelt tas i anspråk vilket bedöms vara den största negativa konsekvensen av förslaget. I avvägning mellan allmänna intressen anses användningen av marken behövas för att tillgodose behovet av bostadsförsörjning i anslutning till Bjuvs tätort. Planförslaget bedöms bidra till att uppfylla kommunens miljömål och visioner. Planprogrammets intentioner om blandad bebyggelse med såväl flerbostadshus som enskilda bostäder bidrar till en attraktiv bostadsmiljö för människor i alla skeden av livet. Genom planprogrammets genomförande stärks områdets kvaliteter med avseende på tillgänglighet och rekreativsmöjligheter. Planprogrammet kan innebära positiva konsekvenser för vattenmiljön genom minskad avrinning från jordbruksmark och under förutsättning att planområdet kopplas till det kommunala VA-nätet. En negativ konsekvens för vattenmiljön i området är att planförslaget kommer att resultera i en ökad andel hårdgjord yta, vilket innebär en ökad belastning på dagvattensystemet. Dagvattnet kan dock fördröjas lokalt vilket skapar öppna vattenmiljöer.

Den sammantagna bedömningen är att allmänhetens möjligheter till motion, rekreation och naturupplevelser i vattennära kontakt och utblickar över vattnet, stärks i och med planförslaget. Planförslaget kan medföra positiva aspekter så som att tillgängligheten för allmänheten ökar till följd av infrastrukturen i området förstärks. Parkeringsmöjligheterna kommer även öka, vilket främjar tillgängligheten till strandområdet.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	7
1.1	Bakgrund.....	7
1.2	Nuläge	9
1.3	Plan- och miljöbedömningsprocessen	9
1.3.1	Beslut i frågan om miljöpåverkan.....	10
1.3.2	Underlag	10
2	Metodik.....	10
2.1	Avgränsningar	10
2.1.1	Tematisk avgränsning	10
2.1.2	Tidsmässig avgränsning	10
2.1.3	Geografisk avgränsning	11
2.2	Metodik	11
2.2.1	Bedömningsgrunder.....	11
3	Studerade alternativ	12
3.1	Nollalternativ.....	12
3.2	Programförslaget	13
3.2.1	Programalternativ.....	13
3.3	Lokalisering	14
3.3.1	Vald lokalisering.....	14
3.3.2	Alternativ lokalisering	15
4	Lagskydd	16
4.1	Miljöbalken	16
4.2	Plan- och bygglagen	16
4.3	Artskyddsförordningen.....	16
4.4	Strandskydd.....	17
4.5	Biotopskydd	17
4.6	Styrande dokument.....	17
4.6.1	Kommunens styrande dokument	17
5	Miljökonsekvenser	18
5.1	Riksintressen.....	18
5.1.1	Förutsättningar	18
5.1.2	Åtgärdsförslag	19
5.1.3	Konsekvenser av nollalternativ	19
5.1.4	Konsekvenser av programalternativ	19
5.2	Skyddade områden	19
5.2.1	Förutsättningar	19
5.2.2	Åtgärdsförslag	21
5.2.3	Konsekvenser av nollalternativ	22

5.2.4	Konsekvenser av programalternativ	22
5.3	Naturmiljö	22
5.3.1	Förutsättningar	22
5.3.2	Åtgärdsförslag	24
5.3.3	Konsekvenser av nollalternativ	25
5.3.4	Konsekvenser av programalternativ	25
5.4	Föreningar i mark- och grundvatten	25
5.4.1	Förutsättningar	25
5.4.2	Åtgärdsförslag	28
5.4.3	Konsekvenser av nollalternativ	28
5.4.4	Konsekvenser av programalternativ	28
5.5	Vattenmiljö	28
5.5.1	Förutsättningar	28
5.5.2	Åtgärdsförslag	29
5.5.3	Konsekvenser av nollalternativ	30
5.5.4	Konsekvenser av planprogram	30
5.6	Naturresurser, jordbruksmark	30
5.6.1	Förutsättningar	30
5.6.2	Åtgärdsförslag	31
5.6.3	Konsekvenser av nollalternativ	31
5.6.4	Konsekvenser av programalternativ	31
5.7	Kulturmiljö	32
5.7.1	Förutsättningar	32
5.7.2	Åtgärdsförslag	33
5.7.3	Konsekvenser av nollalternativ	33
5.7.4	Konsekvenser av programalternativ	34
5.8	Transporter	34
5.8.1	Förutsättningar	34
5.8.2	Åtgärdsförslag	34
5.8.3	Konsekvenser av nollalternativ	34
5.8.4	Konsekvenser av programalternativ	35
6	Kumulativa effekter	35
6.1	Samlad bedömning	36
7	Påverkan under byggtiden	36
7.1	Masshantering	36
7.2	Yt- och grundvatten	36
7.3	Luft	36
7.4	Buller och vibrationer	37
7.5	Övrigt	37
8	Planförslagets påverkan på miljömål	37

8.1	Nationella och regionala mål.....	37
9	Samlad bedömning.....	40
10	Referenser.....	43

Bilagor

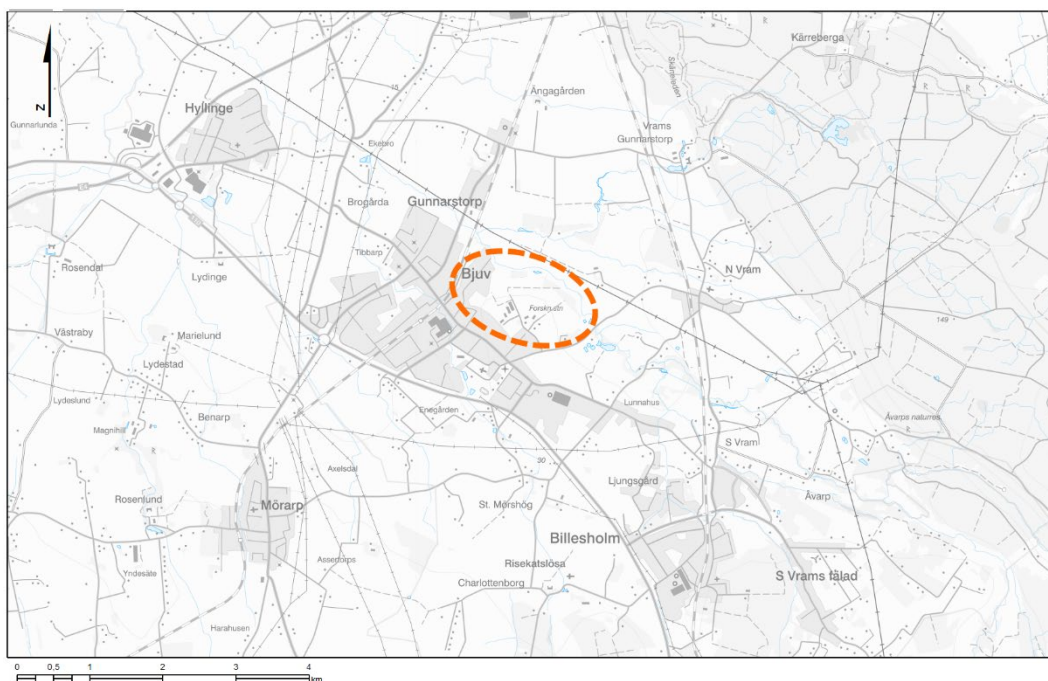
Bilaga 1.....	Naturvärdesinventering
Bilaga 2.....	Miljöteknisk markundersökningar
Bilaga 3.....	Trafikutredning

1 Inledning

Denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har utarbetats av AFRY i dialog med Bjuvs kommun. Rapporten utgör en MKB enligt Plan och bygglagen (PBL) och de kompletterande bestämmelserna i Miljöbalken (MB) samt Förordning (2017:966) om miljöbedömning. MKB:n syftar till att utgöra underlag för miljöbedömning av planprogrammet för Selleberga.

1.1 Bakgrund

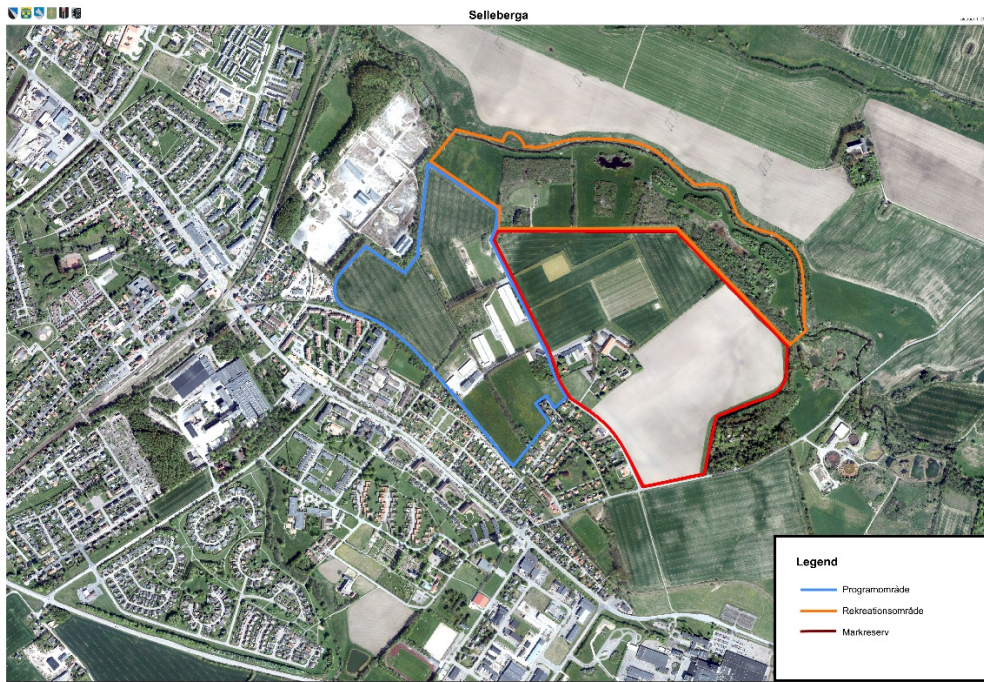
Bjuvs kommun har tagit fram ett planprogram för framtida tätortsutveckling i Sellebergaområdet, se Figur 1.1 för lokalisering. Målet är att omvandla Findus tidigare verksamhets- och produktionsområde, del av Selleberga 17:1, till en blandad, förtätad stadsdel med många gröna kvaliteter. Avsikten är att området ska bli en modern och förtätad version av den klassiska trädgårdsstaden.

Figur 1.1. Översiktskarta som visar planprogrammets lokalisering.

Planprogrammet föregås av ett kvalitetsprogram för området. Kvalitetsprogrammet fungerar som ett visionärt underlag för framtida planering av området. Kvalitetsprogrammet delas in i tre olika områden, ett programområde, ett rekreationsområde och en markreserv, se figur 1.2. Programområdet är det område som avses att bebyggas i närtid. Utöver det finns det plats för ytterligare bostäder inom det område som är utpekat som markreserv. En exploatering inom området för markreserven är inte aktuellt inom de närmsta 40 åren. I rekreationsområdet planeras ingen bebyggelse utan området lämnas som grönyta.

Planprogrammet omfattar endast det område som angetts som programområde i kvalitetsprogrammet då det är den ytan som avses att bebyggas inom de kommande åren, se Figur 1.3.

Figur 1.2. Karta över Kvalitetsprogramområdet för Selleberga. Gränsen för programområdet är markerat i blått, rekreationsområdet i orange och markreserven i rött. Planprogrammet omfattar endast ytan för programområdet.

Figur 1.3. Kartan visar ytan för planprogramområdet i röd streckad linje. Svart streckad linje visar hur området kan delas upp i olika etapper och detaljplaner.

Utbyggnaden av programområdet avses att ske i flera etapper, där i genomsnitt 40 bostäder per år byggs under de kommande 40 åren. Totalt förväntas programområdet omfatta mellan 1200 och 2000 bostäder, samt lokaler och tillhörande P-platser för både boende, verksamheter och besökare.

Syftet med planprogrammet är att ta fram och slå fast övergripande kvaliteter och strukturer för programområdet. Dessa ska fungera som ett stöd och ha en guidande funktion vid planering, samordning och utformning av den yttre miljön samt bebyggelsen i den nya stadsdelen.

1.2 Nuläge

Selleberga är ett till ytan stort område varav Bjuvs kommun har förvärvat 116 hektar. Området består idag främst av produktionsområden och odlingsytor från Findus tidigare verksamhet, samt naturmark. Jordbruksmarken är i dagsläget utarrenderad och lokalerna inom programområdet är uthyrda till diverse verksamheter. Norr om Sellebergaområdet sträcker sig Vegeå.

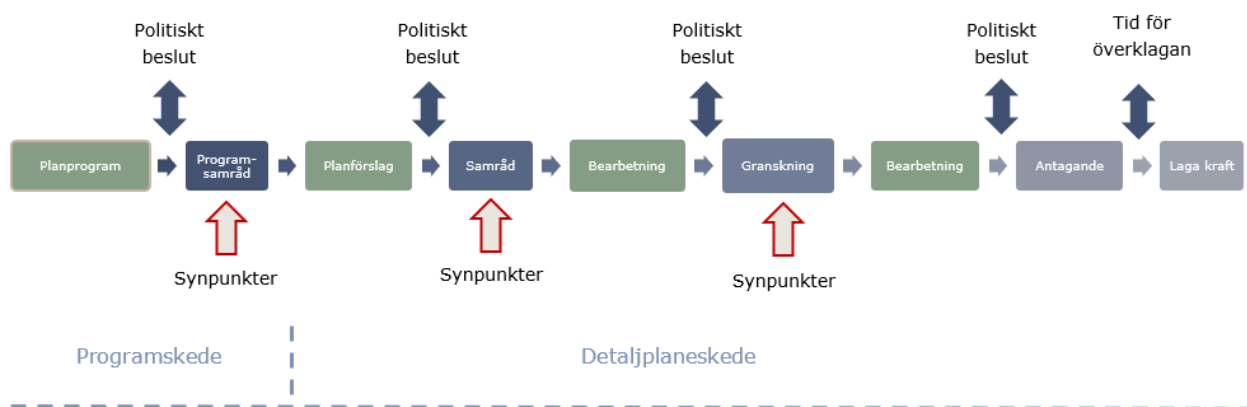
Planprogrammet omfattar en mindre del av fastighet Selleberga 17:1 som är beläget intill den befintliga bebyggelsen. De närmaste bostäderna finns omkring 20 meter söder om området medan skola och förskola är belägna runt 100 meter från programområdet. Se karta över aktuellt områdes lokalisering i figur 1.2.

1.3 Plan- och miljöbedömningsprocessen

I syfte att ta reda på om planprogrammets genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (BMP), och därmed omfattas av kravet på en strategisk miljöbedömning, har Bjuvs kommun genomfört en undersökning enligt 6 kap. 6 – 7 §§ miljöbalken.

Ett kombinerat undersöknings- och avgränsningssamråd genomfördes den 20 mars 2020 med Länsstyrelsen i Skåne.

Plan- och miljöbedömningsprocessen görs i enlighet med beskrivningen i Figur 1.4.

Figur 1.4 Schema för plan- och miljöbedömningsprocessen. Planprocessen befinner sig nu under programskedet.

Under perioden för miljökonsekvensbeskrivningens framtagande befinner sig processen för detta program i *programskedet*, före första samråd. Planprogrammet planeras att vara på samråd under perioden juni - augusti/september 2021.

1.3.1 Beslut i frågan om miljöpåverkan

Kommunen ska efter undersökningen avgöra om genomförandet av programmet kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte. Avgörandet sker genom ett särskilt beslut, i enlighet med 6 kap. 7 § första och andra styckena miljöbalken.

Baserat på undersökningen om BMP och samrådet med Länsstyrelsen gjordes bedömningen att planprogrammet medför en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 3 § miljöbalken. En strategisk miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning har därför upprättas för planprogrammet.

1.3.2 Underlag

Ett antal olika utredningar har tagits fram som används i MKB:n för bedömning av miljöaspekter. De underlag som tagits fram och som använts för att bedöma programmets miljöpåverkan är markmiljöutredningar, en naturvärdesinventering (NVI), trafikutredning, dagvattenutredning, bullerberäkningar samt riskbedömning. Underlagen återfinns i listan över referenser alternativt har de bifogats till MKB:n.

2 Metodik

2.1 Avgränsningar

2.1.1 Tematisk avgränsning

En miljökonsekvensbeskrivning ska belysa sådant som är av vikt för det aktuella projektet, det vill säga de väsentliga miljökonsekvenserna som kan inverka på människors hälsa, miljö och hushållning av resurser.

Miljökonsekvensbeskrivningen avgränsas tematiskt till att behandla de miljöaspekter som vid undersökningen om BMP identifierats innebära risk för att miljöpåverkan kan bli betydande, samt de aspekter som Länsstyrelsen under avgränsningssamrådet angav bör belysas särskilt.

Utifrån behovsbedömningen och länsstyrelsens synpunkter har det bedömts att miljökonsekvensbeskrivningen bör omfatta följande miljöaspekter:

- Riksintresse för naturvård
- Naturmiljö, Rödlistade och skyddade arter
- Föroreningar mark- och vatten
- Vattenmiljö
- Naturresurser, jordbruksmark
- Kulturmiljö
- Transporter

2.1.2 Tidsmässig avgränsning

Tidsmässig avgränsning innebär att miljökonsekvensbeskrivningens tidshorisont begränsas med hänsyn till när relevanta miljökonsekvenser kan förväntas inträffa. I miljökonsekvensbeskrivningen ska nollalternativet och programalternativet jämföras mot samma tidshorisont, vilken följer programmets genomförandetid som är 40 år.

2.1.3 Geografisk avgränsning

Miljökonsekvensbeskrivningen har avgränsats till att beskriva påverkan av planprogrammets genomförande inom programområdet samt rekreationsområdet. Rekreationsområdet ingår i MKB:n då Bjuvs kommun anser att det är viktigt att i detta skede se till ett större område än endast det område som bebyggs. Områdets yttre gränser är till största delen de gränser som används vid bedömning av eventuell påverkan på miljön. Aspekter så som påverkan på naturmiljö, luft och vattenmiljö har dock bedömts i ett större perspektiv även utanför det avgränsade området för MKB:n. Därför kan en exakt avgränsning av området inte göras.

2.2 Metodik

MKB:n redovisar både konsekvenser inom planområdet och, när det är relevant, konsekvenser utanför planområdet. En MKB ska redovisa aspekter som påverkar miljö, människors hälsa och möjligheten att hushålla med naturresurser som är av relevans för aktuellt projekt. Programförslagets påverkan på miljö kvalitetsnormer för luft, buller och vatten beskrivs under respektive miljöaspekt.

Miljökonsekvenser av programförslaget jämförs med programmets nollalternativ. Bedömningarna omfattar tillfälliga och bestående effekter som uppstår på kort och lång sikt. I bedömningen inkluderas indirekta (sekundära) och kumulativa (samverkande) effekter, både positiva och negativa konsekvenser redovisas. Bedömningarna görs utifrån förutsättningen att planprogrammet genomförs fullt ut.

2.2.1 Bedömningsgrunder

I arbetet med konsekvensbedömning vägs värdet på berörda intressen samman med påverkan. Intressets antagna värde och den påverkan som antas ske på värdet vägs ihop i en matris, i vilken en antagen konsekvens kan utläsas, se Tabell 2.1.

Konsekvensbedömning av respektive aspekt är indelade i följande kategorier:

- Stora negativa konsekvenser
- Måttliga negativa konsekvenser
- Små negativa konsekvenser
- Ingen eller positiv konsekvens

Tabell 2.1. Matris som illustrerar bedömningsmetodiken i MKB:n.

Intressets värde	Påverkan, ingreppets/störningens omfattning			
	Stor negativ påverkan	Måttlig negativ påverkan	Liten negativ påverkan	Ingen eller positiv påverkan
Högt värde	Stor konsekvens	Stor konsekvens	Måttlig konsekvens	Ingen eller positiv konsekvens
Måttligt värde	Stor konsekvens	Måttlig konsekvens	Måttlig konsekvens	Ingen eller positiv konsekvens
Lågt värde	Måttlig konsekvens	Liten konsekvens	Liten konsekvens	Ingen eller positiv konsekvens

I bedömning av intressets värde har hänsyn tagits till tillämplig lagstiftning vilket redogörs för i avsnitt 4 Lagskydd.

I bedömningen har även hänsyn tagits till system som inte har en juridisk status men som fungerar som stöd för att göra prioriteringar inom naturvård, så som rödlistning av arter och naturvårdsarter.

Den Internationella naturvårdsunionen (IUCN) har utvecklat ett system för rödlistning av arter, som Sverige följer för att utvärdera och bedöma olika arters tillstånd i naturen. ArtDatabanken tar fram den svenska rödlistan och Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten fastställer den (Artdatabanken SLU, 2019a).

Naturvårdsarter innefattas av rödlistade arter, fridlysta arter och arter listade i EU:s art- och habitatdirektiv, signalarter (indikerar artrikedom), ansvarsarter (som har en stor andel av sin population i Sverige), samt nyckelarter (arter som bär upp artsamhällen). Alla dessa är extra skyddsvärda genom att själva vara av särskild vikt eller genom att dess områden eller naturtyper är särskilt viktiga ur ett naturvårdsperspektiv (Artdatabanken SLU, 2019b).

Matrisen avser att skapa en flexibilitet kring hur värden och olika skyddsformer värderas. Påverkan på ett intresse eller annan skyddsform ska inte per automatik få stora negativa konsekvenser utan beaktas utifrån dess adekvata värde.

Miljökonsekvensbedömningen i avsnitt 4.6 är uppdelad så att det först ges en översiktlig beskrivning av aspekten, därefter följer en konsekvensbedömning. Konsekvensbedömningen baseras på ett läge efter att skyddsåtgärder är inarbetade. Skyddsåtgärderna har anpassats efter de risker för påverkan som programmet medför.

Riksintressen och områdesskydd bedöms inte utifrån matrisen då dessa bedömningar styrs av miljöbalken.

3 Studerade alternativ

Enligt 6 kap. 11 § miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla en identifiering, beskrivning och bedömning av rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd.

Miljökonsekvensbeskrivningen behandlar två alternativ, det första alternativet innefattar att det beskrivna planprogrammet kommer till stånd och området kan utvecklas. Det andra alternativet är ett nollalternativ som används som referensalternativ för att bedöma planprogrammets miljöeffekter och konsekvenser. Inom ramen för lokalisering anges även överväganden gällande andra alternativa placeringar.

Nedan beskrivs de två olika alternativen som jämförs i denna MKB.

3.1 Nollalternativ

Enligt miljöbalken ska planförslaget i MKB:n jämföras med ett nollalternativ. Nollalternativet beskriver miljöns sannolika utveckling inom området om inte planprogrammet genomförs. Nollalternativet används i miljökonsekvensbeskrivningen som referensalternativ för att bedöma planprogrammets miljöeffekter och konsekvenser.

Bjuvs kommun arbetar med att ta fram en ny översiktsplan för kommunen. Nollalternativet utgår i detta fall från Bjuvs kommuns översiktsplan som togs fram 2006 som ett planeringsdokument mot 2016. Enligt översiktsplanen är aktuellt område utpekade som ett utredningsområde. Det innebär att etablering av andra verksamheter i området fortsatt kan vara aktuellt och att marken kan komma att exploateras även i nollalternativet. På kort sikt innebär nollalternativet att området inte bebyggs. Nollalternativet innebär dock även att

behovet av bostäder i Bjuv kvarstår, varför det finns ett behov av exploatering inom andra områden i anslutning till Bjuvs tätort.

Konsekvenserna av nollalternativet jämförs under varje rubrik tillsammans med konsekvenserna av föreslagen detaljplaneändring.

3.2 Programförslaget

3.2.1 Programalternativ

Planprogrammet beskrivs i sin helhet i planhandlingen. Förslaget innefattar att det beskrivna programmet kommer till stånd och att området kan utvecklas. Ett genomförande av programmet innebär anläggning av bostadsbebyggelse med tillhörande lokaler och parkeringsplatser.

Kommunens avsikt är att utveckla Selleberga till en uppdaterad och förtätad version av den klassiska trädgårdsstaden. Inom Selleberga finns sedan tidigare ett äldre bostadsområde av trädgårdsmodell från vilket inspiration har hämtats. En förtätad struktur ger en effektivare markanvändning och förutsättningar för en blandning av bostadstyper. För att kompensera för den högre tätheten innehåller området en hög andel gemensamma platser, mindre torg och parker. Delar av dessa kan utgöras av befintliga gröna stråk. En gestaltungsprincip för hur området kan bebyggas visas i Figur 3.1.

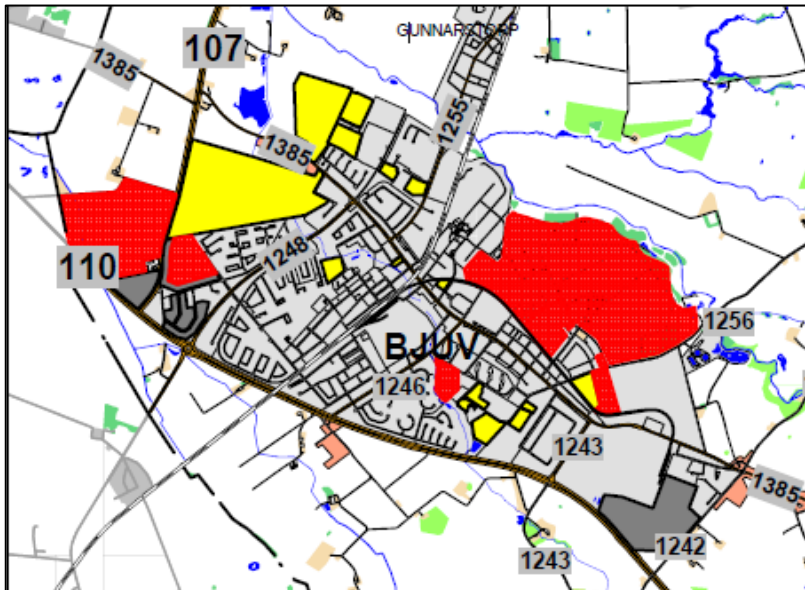

Figur 3.1. Bilden visar en illustration över hur bebyggelsen kan komma att se ut inom programområdet.

3.3 Lokalisering

3.3.1 Vald lokalisering

Lagstiftningen i plan- och bygglagen och miljöbalken pekar ut kommunen som ansvarig för att genomföra avvägningen för den framtida markanvändningen i kommunen. Bjuvs kommun har därför tagit fram "Översiktsplan 2006 – planeringsdokument mot 2016". I översiktsplanen finns två större områden utpekade för planerad bebyggelse samt två större utredningsområden, se Figur 3.2.

Figur 3.2. Bilden visar områden i anslutning till Bjuvs tätort som är utpekade för bebyggelse. Gula områden anger planerad bebyggelse och röda områden anger utredningsområden. Det större rödmarkerade området i kartbildens nordöstra del är Selleberga. Bilden är hämtad från Bjuvs kommuns Översiktsplan 2016.

Vid val av lokalisering för bebyggelse har bland annat hänsyn tagits till nuvarande markanvändning, områdesskydd, befintlig infrastruktur, så som kollektivtrafik, service, förskola och skola, samt möjligheten att skapa en samlad bebyggelse i enlighet med gällande miljömål. Även möjligheten att kunna driva igenom och genomföra en detaljplan har beaktats. Av de större områdena som pekats ut i översiktsplanen utgör endast området för Selleberga och det område norr om väg 1385 kommunal mark, se Figur 3.2.

I och med att Selleberga ligger i direkt anslutning till Bjuvs tätort kan befintlig infrastruktur i området nyttjas. Närheten till Bjuvs tätort innebär också att det befintliga serviceutbudet i Bjuv kan nyttjas av boende i området. Det finns även tillgång till såväl lokal som regional kollektivtrafik. Genom att nyttja den befintliga infrastrukturen minskar behovet av att ta i anspråk nya resurser och programmets miljöpåverkan kan på så vis bli mindre än om bebyggelsen lokaliserades i utkanten av Bjuv. Förutsättningarna för att kunna genomföra planerna och intentionerna i planprogrammet är därför goda.

Området som avses tas i anspråk för bebyggelse omfattas inte av några områdesskydd utan har tidigare varit en del av Findus verksamhetsområde. Sellebergaområdet har även nyttjats som samlingsplats för sport och rekreation varför det finns en tradition av att vistas i och nyttja området. Området är därför även till stor del redan påverkat av mänsklig aktivitet.

Genom att förlägga bebyggelsen till Sellebergaområdet är det möjligt att utöka bebyggelsen i Bjuv utan att placera nya bostadsområden i anslutning till större vägar. Det innebär att störningar från till exempel buller och luftföroreningar kan minimeras. Området har även närhet till varierande boendemiljöer och grönstråk vilket tillsammans bidrar till att uppnå miljömålet God bebyggd miljö.

Att bebygga Sellebergaområdet innebär att delar av befintlig jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse. Med hänsyn till jordbruksmarkens värde har Bjuvs kommun haft som utgångspunkt att om byggnationer kräver att jordbruksmark tas i anspråk så ska det primärt ske på jordbruksmark av sämre jordkvalitet och på ytor som på andra sätt är svårtillgängliga för jordbruk. Den del av Selleberga som avses att bebyggas utgörs av relativt svårbrukad jordbruksmark då den i stor utsträckning består av mindre jordbruksblock som ligger insprängda mellan Bjuvs tätort och Vege å. Jordbruksmarken i Sellebergaområdet har även klassats som något mindre brukningsvärd i relation till jordbruksmarken nordväst om Bjuv. Genom att skapa en förtätad stadsdel nyttjas marken i hög utsträckning. Det innebär att behovet av bostäder kan tillgodoses på en mindre yta än om bebyggelsen till exempel enkom bestod av villabebyggelse. Detta leder till ett resursnyttjande som gör att planprogrammet endast omfattar en mindre del av det område som pekats ut som utredningsområde i översiktsplanen och att resterande delar fortsatt utgörs av jordbruksmark.

3.3.2 Alternativ lokalisering

Områden i anslutning till Bjuvs tätort som är lämpliga att bebyggas har utretts i inom ramen för framtagandet av översiktsplanen. Utredning av alternativ placering utöver de områden som pekats ut i översiktsplanen kan därmed ses som redan utförd och utreds därför inte i denna MKB.

Av de områden som pekats ut i översiktsplanen för bebyggelse är flera av de mindre områdena redan bebyggda. För att tillgodose behovet behöver en större utbyggnad av bostäder ske, vilket endast kan göras inom de större utpekade områdena, se Figur 3.2.

Det område som ligger intill väg 110 är utifrån sitt läge avsatt för industri. Närheten till de större trafikerade vägarna och då området ligger en bit utanför Bjuvs centrum gör att det lämpar sig sämre för bostadsbebyggelse än Sellebergaområdet. Även de större ytorna nordväst om Bjuv är utpekade för bebyggelse. I dessa områden avses villabebyggelse ske. Marken för det största området mellan väg 107 och 1385 ägs dock inte av kommunen varför genomförandet av bebyggelsen inom detta område inte styrs kommunalt. Dessa områden tillgodoser inte heller behovet av en blandad bebyggelse. En blandad bebyggelse är bland annat viktigt för att kommunen ska kunna erbjuda en variation av boendeformer som passar människor i olika åldrar och med olika ekonomiska förutsättningar.

Bjuvs tätort kantas genomgående av brukningsvärd jordbruksmark, varför alla större områden som är utpekade i översiktsplanen utgörs av jordbruksmark. För att tillgodose behovet av bostäder i Bjuv krävs det således att jordbruksmark tas i anspråk, alternativt att det sker en ytterligare förtätning inom Bjuvs tätort. En förtätning för att klara behovet av bostäder skulle innebära att bland annat grönytor och rekreationsytor behöver tas i anspråk. Att minska de gröna stråken i Bjuvs tätort för att tillgodose behovet av bostäder anses inte vara långsiktigt hållbart. Grönområdena i Bjuv bidrar bland annat till den gröna infrastrukturen och ekosystemtjänster i stadsmiljö, vilka i stor utsträckning inte kan ersättas av grönområden utanför stadskärnan.

4 Lagskydd

Förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (1998:905) anger att behovet av en miljöbedömning ska utredas i varje enskilt fall för program. Program ska inte automatiskt antas medföra betydande miljöpåverkan.

En miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken tas fram för detta program då programmet av kommunen samt länsstyrelsen anses medföra en betydande miljöpåverkan.

4.1 Miljöbalken

I miljöbalkens 3 kap. finns generella hushållningsbestämmelser för mark- och vattenområden. Där anges att mark- och vattenområden skall användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde skall ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning.

Enligt 3 kap. 3 § miljöbalken ska mark- och vattenområden som är särskilt känsliga ur ekologisk synpunkt så långt det är möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön. Planens konsekvenser i relation till ekologiskt särskilt känsliga områden beskrivs vidare i avsnitt 5.2.2 Naturmiljö, samt avsnitt 5.5 Vattenmiljö.

Enligt 3 kap. 4 § miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Planens konsekvenser för jordbruk av nationell betydelse beskrivs dels i avsnitt 3.2 Studerade alternativ samt i avsnitt 5.6 Naturresurser.

Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet kan pekas ut som riksintressen enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Riksintresseområden skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada dess värden. Hänsyn ska tas till riksintresset oavsett om en planerad verksamhet sker innanför eller utanför riksintesseområdets gränser.

Miljö kvalitetsnormer för luft respektive vatten behandlas under "Transport" samt "Vattenmiljö".

4.2 Plan- och bygglagen

4 kap. Plan- och bygglagen (PBL) samt 6 kap. Miljöbalken reglerar förutsättningar för och utformning av miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning av program. Miljöbedömningens syfte är att miljöaspekter ska integreras i programmet så att en hållbar utveckling främjas.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska belysa aspekter som är viktiga för det aktuella projektet, det vill säga de väsentliga miljökonsekvenserna som kan inverka på människors hälsa, miljö och hushållning av resurser.

2 kap. 10 § Plan- och bygglagen anger att program ska följa de miljö kvalitetsnormer (MKN) som meddelats med stöd av miljöbalkens 5 kap. eller tillhörande föreskrifter.

4.3 Artskyddsförordningen

Artskyddsförordningen (2007:845) har bestämmelser för att skydda hotade djur- och växtarter. I och med Artskyddsförordningen implementeras EU:s fågel- samt art- och habitatdirektiv i svensk lagstiftning. Arter som finns med i artskyddsförordningen skyddas

enligt 4 § (starkare skydd, om de står på bilaga 1 och är märkta N eller B om fågel) eller 6 §. Förordningen avser arter som skyddas enligt de båda direktiven samt samtliga fridlysta arter i Sverige, t.ex. fladdermöss, grod- och kräldjur samt orkidéer.

Programmets konsekvenser rörande arter som omfattas av artskyddsförordningen behandlas i avsnitt 5.2.2 Naturmiljö.

4.4 Strandskydd

Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd (strandskyddsområde), enligt 7 kap. 14 § miljöbalken.

Enligt 7 kap. 13 § gäller att strandskyddet syftar till att långsiktigt

1. trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och
2. bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

I 7 kap. 15 § miljöbalken anges att inom strandskyddat område får inte:

1. nya byggnader uppföras,
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt,
3. grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller
4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Kommunen får i det enskilda fallet ge dispens från förbuden i 15 §, om det finns särskilda skäl och om åtgärden inte strider mot strandskyddets syften.

4.5 Biotopskydd

Enligt bilaga 1 till förordningen om områdesskydd (1998:1252) enligt miljöbalken m.m. omfattas bland annat alléer, stenmurar och småvatten i jordbruksmark av det generella biotopskyddet enligt 7 kap. 11 § miljöbalken (1998:808). Skyddet innebär att biotoperna inte får skadas. Länsstyrelsen kan, enligt 5 § andra stycket ovan nämnda förordning, medge dispens från biotopskyddet om det finns särskilda skäl, och under förutsättning att det är förenligt med förbudets syfte, enligt 7 kap. 26 § miljöbalken.

4.6 Styrande dokument

4.6.1 Kommunens styrande dokument

Kommunens naturvårdsprogram antogs 2016 och beskriver förutom i allmänna ordalag naturen i Bjuvs kommun mer specifikt en rad objekt som bedömts ha högre naturvärden, baserat på art- och biotopförekomst. Vege å har bedömts vara i naturvärdesklass 2. Vege å med biflöden är vattendrag med goda förekomster av öring och lax.

En grönstrukturplan för kommunen är under framtagande. Likaså ska ett miljöprogram och en miljöpolicy tas fram under 2020.

Bostadsförsörjningsprogram för Bjuvs kommun 2030 antaget 2018, beskriver hur kommunen ska nå visionen om att skapa varierande boendemiljöer som passar olika skeenden i livet. Bostadsförsörjningen ska ha ett långsiktigt perspektiv, vara jämlik och varierad samt hållbar.

Dagvattenpolicy Bjuvs kommun, antagen 2014, sätter upp riktlinjer för hur dagvatten ska hanteras. Målet är att skapa långsiktigt fungerande dagvattenhantering där flöden regleras och föroreningsmängder begränsas. Dagvattnet ska betraktas som en resurs som berikar bebyggelsemiljön och dagvattensystemen ska anpassas efter exempelvis recipientens känslighet.

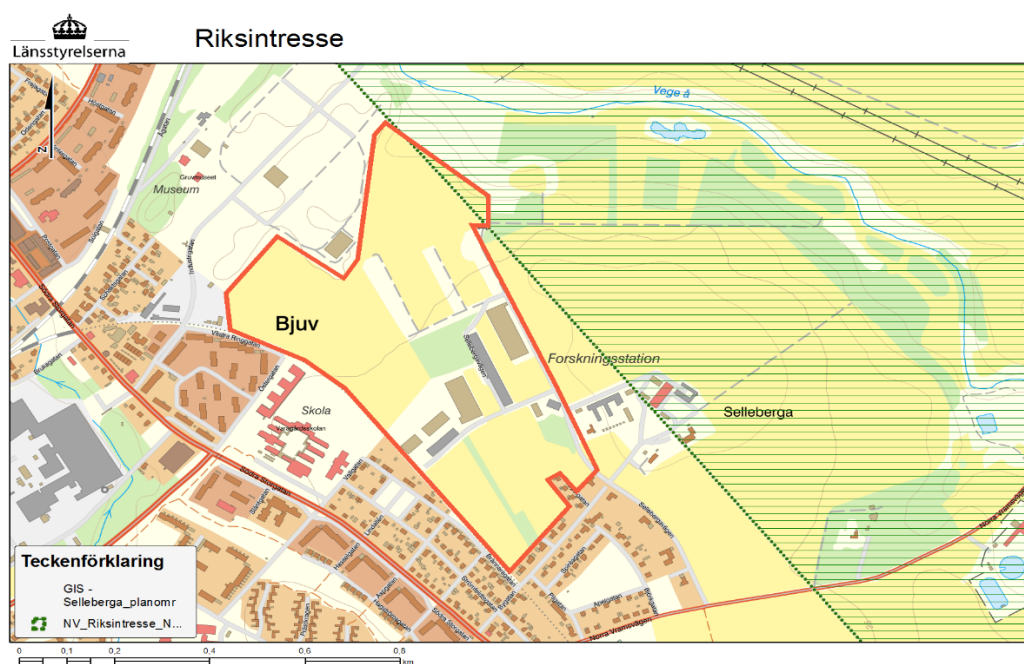
5 Miljökonsekvenser

5.1 Riksintressen

5.1.1 Förutsättningar

Den östra delen av planprogramområdet ligger inom området *Söderåsen med vattendrag och Jällabjär* som utgör riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

Riksintresseområdet sträcker sig främst över den del av planprogramområdet som är utpekad för rekreation. Endast en marginell del av riksintresset överlappar med området som avses att byggas se Figur 5.1.

Figur 5.1. Bilden visar gränsen för riksintresse för naturvård (grön streckad linje) och området för planprogramområdet (röd linje). Bakgrundsbilden är tagen från Länsstyrelsen Skåne 2020-05-29.

Riksintresset är upprättat för att värna om åsarna Bensige och Gillastigs fälad-Härsnäs-Jällabjär som är två representativa odlingslandskap i skogsbygd, samt utvalda fäladsmarker och Tranerödsosse. Riksintresset värnar även om vattendragen i de stora ravinerna som är förhållandevis opåverkade.

För riksintresset anges att områdets värden bedöms påverkas negativt av bland annat minskad eller upphörd jordbruks/betesdrift, bebyggelse och vägdragning.

I samband med att Bjuvs kommun tog fram gällande översiktsplan för området yttrade sig Länsstyrelsen gällande avgränsningen av riksintresset. Av Länsstyrelsens granskningsyttrande 2009-01-15 framgår att *Länsstyrelsen motsätter sig inte, ur naturvårdssynpunkt, att den del av riksintresset för naturvård som ligger väster om järnvägen Billesholm – Åstorp kan utgå eftersom järnvägen i detta avseende utgör en naturlig barriär.* Något beslut på att justera gränsen har dock inte tagits varför gränsen för riksintresset står fast.

5.1.2 Åtgärdsförslag

Ytan som ingår i programområdet och som överlappar med området för riksintresse för naturvård bör till stor del utgöras av naturmark för att skapa en grön korridor mot rekreationsområdet.

5.1.3 Konsekvenser av nollalternativ

Om ingen exploatering av programområdet sker kommer nuvarande markområden att lämnas orörda och ingen påverkan på riksintresset sker.

5.1.4 Konsekvenser av programalternativ

Genomförandet av planprogrammet medför att en liten del av riksintresse för naturvård tas i anspråk för bebyggelse i gränsen mellan programområdet och rekreationsområdet. Det område som tas i anspråk anses inte utgöra sådan mark som riksintresset avser att värna om. I anspråkstagandet av en liten del av området för riksintresset för bebyggelse anses inte påtagligt skada natur- och kulturmiljön.

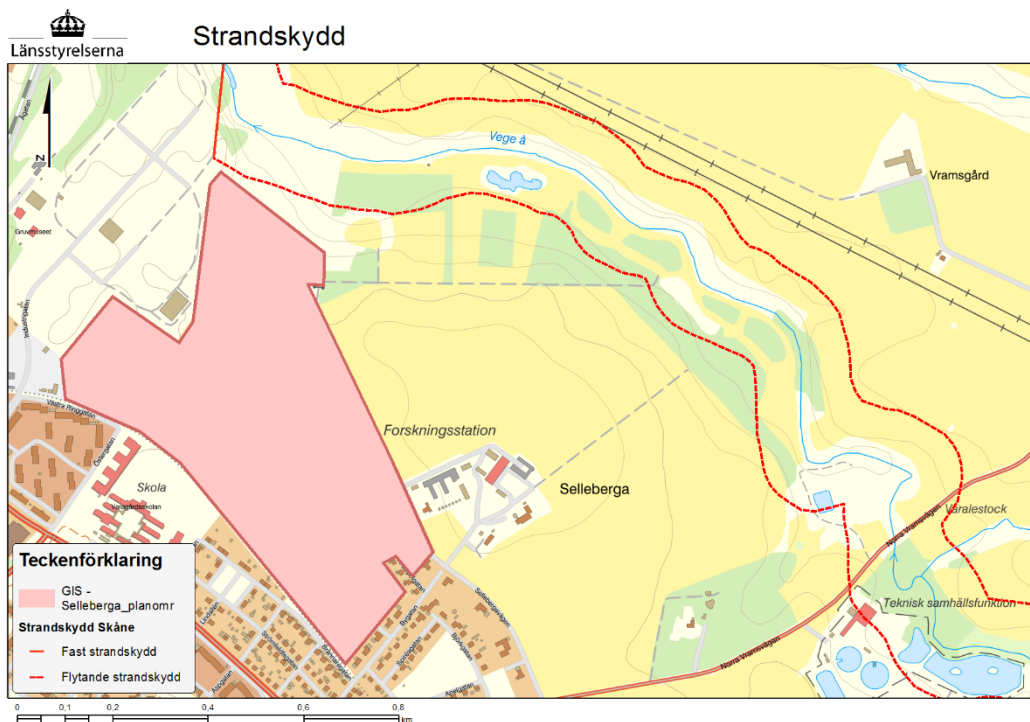
5.2 Skyddade områden

5.2.1 Förutsättningar

Utöver strandskydd och generellt biotopskydd omfattas området för planprogrammet inte av några områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken.

5.2.1.1 Strandskydd

Strandskyddsområdet sträcker sig längs Vegeå. Större delen av det område som utgörs av rekreationsområdet i planprogrammet omfattas således av strandskydd, se Figur 5.2.

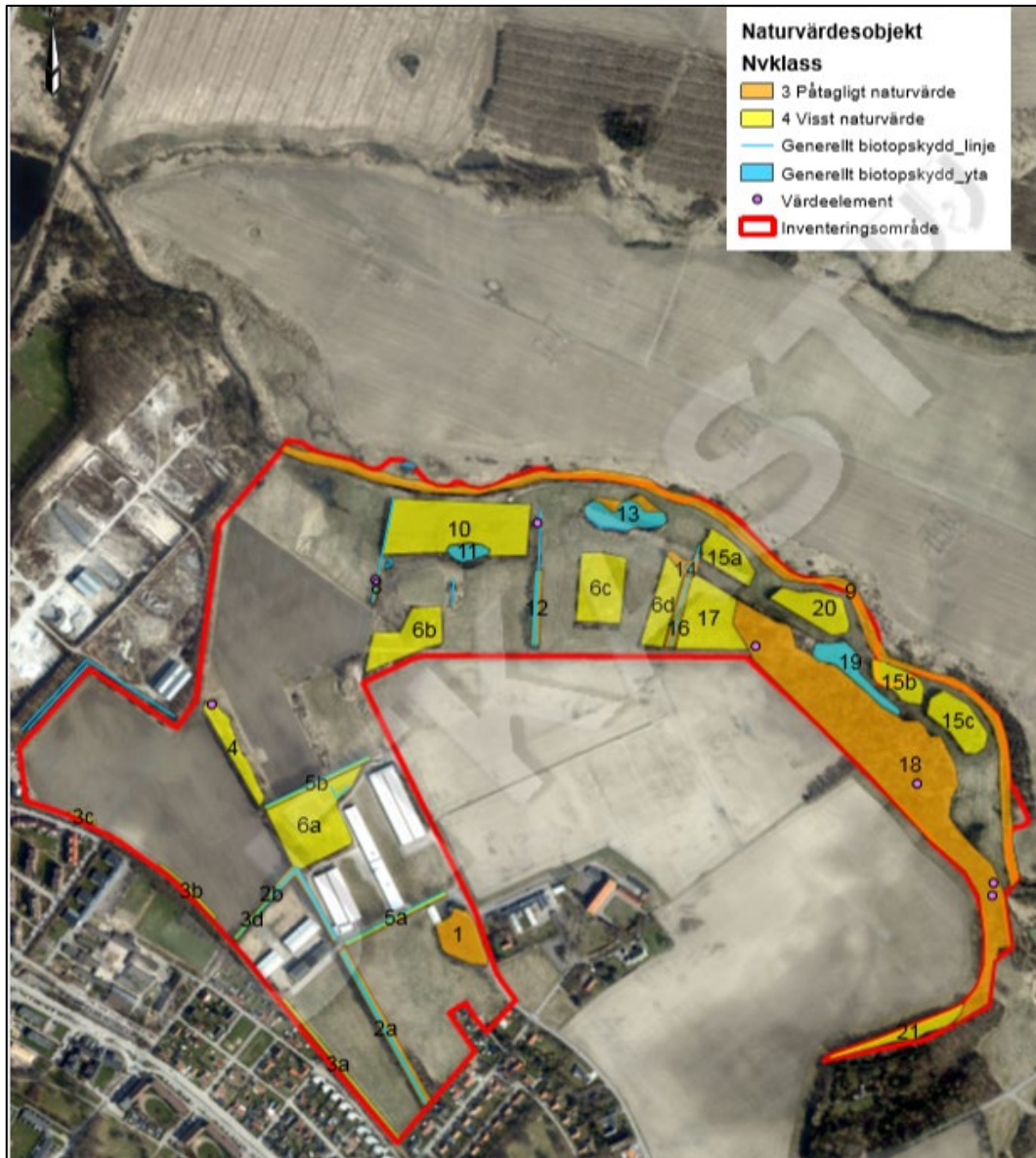

Figur 5.2. Figuren visar gränsen för strandskydd i röd streckad linje och ytan för planprogramområdet i rött. Bakgrundsbild från Länsstyrelsen Skåne 2020-05-29.

Den naturvärdesinventering som genomförts av området intill Vege å visar att området till stor del är påverkat av näringsämnen från intilliggande jordbruksmark vilket innebär att växtligheten längs ån domineras av ett fåtal allmänna arter. Trots det är Vege å ett värdefullt vattendrag med bestånd av både lax och öring. Ån har lugnt flöde och omges av spridda träd av främst pil och buskage av slån och hagtorn. I Bjuvs kommuns naturvårdsprogram bedöms ån ha påtagligt naturvärde. I dalgången längs Vege å finns flera småvatten, både grävda dammar och mer eller mindre tillfälliga vatten i svackor i terrängen. Längs ån finns även en strövstig.

5.2.1.2 Biotopskydd

Som en del i den naturvärdesinventering (bilaga 1) som genomförts för programmet identifierades och markerades alla biotopskyddade element inom program- och rekreationsområdet ut, se figur 5.3.

Figur 5.3. Naturvärdesobjekt samt element och områden med generellt biotopskydd. Numreringen hänvisar till naturvärdesinventeringens bilaga 1. Bild från Ecogain 2020-05-12.

Enligt naturvärdesinventeringen finns det fem stenmurar, två stenrösen, två öppna diken, sex småvatten och sju trädalléer som omfattas av biotopskydd inom det inventerade området. Totalt har 22 biotopskyddsområden identifierats.

Stenmurarna utgörs bitvis bara av strödda stenblock, medan de ligger mer strukturerat i andra partier. I ett flertal skiftesgränser finns också trädrader, främst av skogsek, men även bland annat av ask. Småvattnen består både av grävda dammar och mer eller mindre tillfälliga vatten i svackor i terrängen.

5.2.2 Åtgärdsförslag

Befintliga gröna kvalitéter, så som alléer med ädellövträd och karakteristiska poppelrader, bör tas fasta på och utvecklas vidare. Främst bör de elementen med något högre naturvärden arbetas in i kommande detaljplaner så att de bevaras.

5.2.3 Konsekvenser av nollalternativ

Om ingen exploatering av programområdet sker kommer nuvarande markområden att lämnas orörda, ingen påverkan sker på områdesskydden i området.

5.2.4 Konsekvenser av programalternativ

Ingen bebyggelse kommer ske inom strandskyddsområdet, inte heller kommer markanvändningen inom strandskyddsområdet att förändras då området fortsatt lämnas för rekreation. En ökad bebyggelse och utbyggd infrastruktur i anslutning till strandskyddsområdet kommer att öka tillgängligheten till ån. Då området redan idag nyttjas genom befintliga strövstigar bedöms djur- och växtlivet vara anpassat av mänsklig aktivitet. Genomförandet av planprogrammet bedöms därför inte medföra någon väsentlig förändring av livsvillkoren för djur- eller växtarter. Däremot bedöms planprogrammet gynna syftet med strandskyddet genom att bidra till att stärka den allemansrättsliga tillgången till strandområdet. Genomförandet av planprogrammet bedöms således inte utgöra en åtgärd som kräver dispens från strandskyddet.

Områden med biotopskydd utgör viktiga strukturer och livsmiljöer för många arter och bidrar därmed positivt till den biologiska mångfalden. De flesta biotopskyddade objekt ligger inom rekreationsområdet. Rekreationsområdet ska inte bebyggas varför planprogrammets genomförande inte skadar biotopskyddade element inom rekreationsområdet. De element som ligger inom programområdet kan komma att påverkas av bebyggelsen. Genom att hänsyn tas till de biotopskyddade objekt som finns i programområdet och planeras in i bebyggelsestruktur och gaturum i den mån det är möjligt kan mycket av värdet knutet till biotoperna bevaras, se gestaltungsförslag i Figur 3.1. I den mån kommande detaljplaner för området inte kan genomföras utan att det innebär en skada på biotopskyddade element kommer dispens från biotopskyddet enligt 7 kap. 11 § miljöbalken att sökas för åtgärden.

5.3 Naturmiljö

5.3.1 Förutsättningar

Skydd av naturmiljö innebär bevarande av biologisk mångfald, som i stor skala är livsviktigt för jordens ekosystem och alla levande organismer. Inom ramen för hushållningsbestämmelserna 3 kap. 3§ och 6 § och Biotopskydd 7 kap. 11§ Miljöbalken (MB) samt artskyddsförordningen (2007:845) skyddas viktiga naturvärden. Miljöbalkens 3 kap. 3§ anger att mark- och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt så långt möjligt skall skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön.

Området ligger i östra utkanten av Bjuvs tätort och sträcker sig mellan Norra Vramsvägen i söder och Gruvmuseet i norr. Området utgörs av Findus tidigare verksamhets- och produktionsområde i Selleberga och består av åkermark, vall och betesmark, planterade busk- och skogsområden, ett äldre skogsbestånd samt Vege å. Området är i västra delen plant och i östra delen nordostsluttande ned i Vege ås dalgång.

Delar av området omfattas av riksintresse för naturvård.

5.3.1.1 Naturvärdesinventering

En naturvärdesinventering har utförts inom programområdet och rekreationsområdet (Figur 5.3) under april 2020. Fältbesök gjordes den 14 april 2020. Naturvärdesinventeringen har gjorts enligt svensk standard SS 199000:2014 (SIS Swedish Standard Institute 2014) med ambitionsnivån NVI på fältnivå medel och med stöd av teknisk rapport SIS-TR 199001:2014. Det innebär att naturvärdesobjekt ned till en storlek av 0,1 hektar har eftersökts och kartlagts

i fält. Naturvärdesinventeringen har utförts med tilläggen naturvärdesklass 4, generellt biotopskydd och detaljerad redovisning av artförekomst. För samtliga naturvärdesobjekt har även en bedömning om naturmiljön utgör en Natura 2000-naturtyp utförts.

De flesta skogsbestånden är planterade och består av unga till medelålders träd. Träden står oftast i raka rader, men det finns också inslag av självsådda träd i dessa bestånd. Dessa planterade skogar består oftast av klibbal, skogsek, hägg och lind. Här finns mindre inslag av skogsalm, ask, fågelbär, sälg, avenbok och björk. Ett mindre skogsbestånd vid forskningsstationen utgörs av naturlig sekundärskog av flera olika lövträd. I östra delen finns ett större sammanhängande stråk av äldre grovstammig ädellövskog bestående av främst ask och skogsek.

Längs östra gränsen av inventeringsområdet rinner Vege å. Ån har lugnt flöde och vid inventeringstillfället var vattnet lite grumligt. Ån omges på sträckan av näringspåverkade gräsmarker och spridda träd av främst pil och buskage av slån och hagtorn. I Bjuvs kommuns naturvårdsprogram bedöms ån ha påtagligt naturvärde. I dalgången längs Vege å finns flera småvatten, både grävda dammar och mer eller mindre tillfälliga vatten i svackor i terrängen.

I det inventerade området identifierades tio objekt med naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde). Dessa finns redovisade på karta i figur 5.3.

De områden som har bedömts till klass 3 är Vege å, två dammar, ett kärr/ igenväxt damm, en damm med omgivande grov ask, tre trädrader av skogsek och ask, ett skogsbestånd av äldre skogsek och ask samt ett skogsbestånd av sekundär lövskog. De områden som bedömts till klass 4 är buskridåer av slån och hagtorn, planterade buskmarker och skogsbestånd samt poppelalléer.

Inga objekt har bedömts hålla naturvärdesklass 1 (högsta naturvärde) eller naturvärdesklass 2 (högt naturvärde). Av resterande inventeringsområde bedöms åkrar, vallodlingar och andra näringspåverkade gräsmarker, ruderatytor utan någon tydlig vegetation och hårdgjorda ytor ha lågt naturvärde.

Sammantaget bedöms omkring 40 procent av det inventerade området hysa någon form av naturvärde.

Inom området finns flertalet fynd av rödlistade fågelarter i Artportalen, däribland kungsfiskare, pungmes och gulspurv. Även större brun fladdermus har rapporterats i området. De flesta noteringarna är i anslutning till Vegeå där naturen lämnas för rekreation. Risk för påverkan på dessa arter finns om besöksstrycket blir högt på området.

Tabell 5.1 Naturvårdsarter som noterats under inventeringen. Värde: Rödlistan VU=Sårbar, NT=Nära hotad. S=Signalart (indikerar värden kopplade till träd och skogliga miljöer), Prioriterad art omfattar art som anges med beteckningen B i artskyddsförordningens bilaga 1, d v s arten har enligt fågeldirektivet eller art- och habitatdirektivet ett sådant unionsintresse att särskilda skyddsområden (fågeldirektivet) eller bevarandeområden (art- och habitatdirektivet) behöver utses.

Art	Värde	Kommentar
Fåglar		
Brun kärrhök	Prioriterad art	Vid Vege å
Röd glada	Prioriterad art	Vid Vege å
Stare	VU	Trädraden av ek, objekt 2
Kricka	NT	Sannolikt rastande
Mossor		
Guldlocksmissa	signalart	På grov poppel
Kärlväxter		
Hålnunneört	NT	
Murgröna	Signalart	
Groddjur		
Vanlig groda	fridlyst	damm

Tabell 5.2 Övriga artfynd i samband med inventering.

Art	Värde	Kommentar
Insekter		
Grön sandjägare		
Lavar		
Grön spiklav		På äldre ek och ask.
Rostfläckig nållav		På äldre ek och ask.

Naturvärdesinventeringens objekt 1-6a (Figur 5.4.) finns inom den del av programområdet som planeras för bebyggelse och påverkas därför i högre eller lägre utsträckning av den planerade bebyggelsen. Övriga objekt finns i den del av området som planeras vara rekreativområde.

5.3.2 Åtgärdsförslag

Hänsyn tas till naturområden och landskapselement inom programområdet. De objekt som omfattas av biotopskydd integreras i den mån det är möjligt i bebyggelsen på ett sådant sätt att deras värden består eller kan utvecklas. I de fall biotopskyddade element inte kan finnas kvar kommer dispens att sökas.

De stora naturvärdena är framför allt kopplade till stora träd och trädmiljöer samt till småvatten och vattendrag inklusive Vege å varför dessa bör prioriteras med avseende på såväl bevarande som utveckling.

Nya grönbåda områden och stråk utvecklas med värden för både biodiversitet och ekosystemtjänster såsom rekreation.

5.3.3 Konsekvenser av nollalternativ

Även om planprogrammet inte genomförs kommer kommunen att arbeta mer aktivt med rekreationsområdet. Området kommer att göras mer tillgängligt efter hand, bland annat ska slingorna rustas upp och informationen till allmänheten förbättras.

Naturvärdena i området bedöms i sammanhanget ha måttligt värde då de har högre naturvärde än omgivande mark men bedömts ha naturvärdesklass 3 eller 4. Påverkan av ökad besöksfrekvens bedöms vara ingen eller positiv. Konsekvensen bedöms därför bli liten.

5.3.4 Konsekvenser av programalternativ

Naturvärdena i området bedöms i sammanhanget ha måttligt värde då de har högre naturvärde än omgivande mark men bedömts ha naturvärdesklass 3 eller 4. Påverkansgraden bedöms vara liten eftersom hänsyn kommer att tas till framför allt biotopskyddade element i programområdet och att nya vatten- och grönområden tillkommer. Ett ökat besöksstryck kommer dock att påverka naturvärdena i rekreationsområdet negativt, framför allt på grund av ökad störningsrisk. Konsekvensen bedöms bli måttlig.

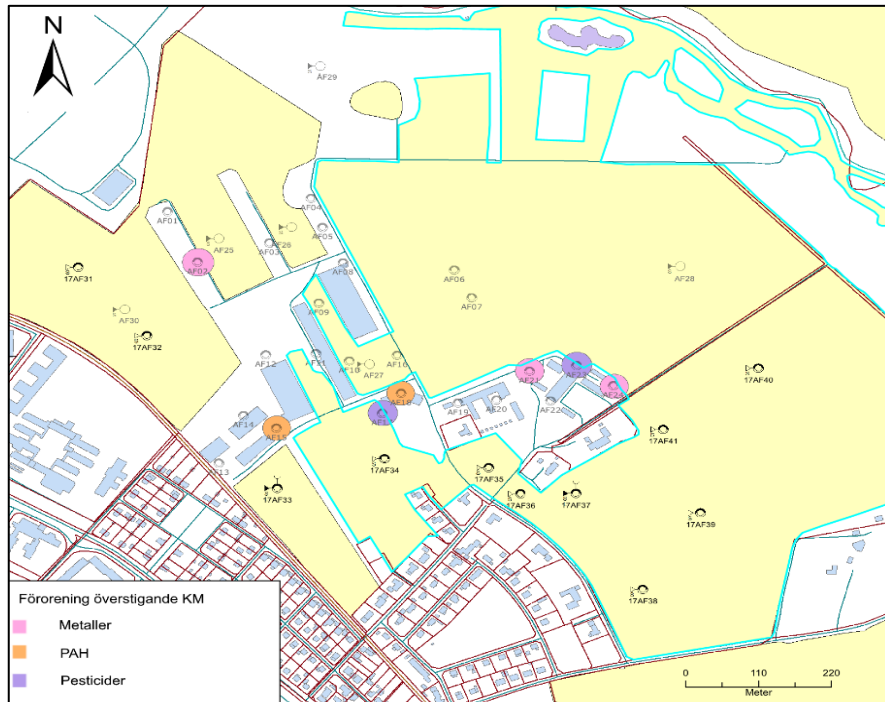
5.4 Föroreningar i mark- och grundvatten

5.4.1 Förutsättningar

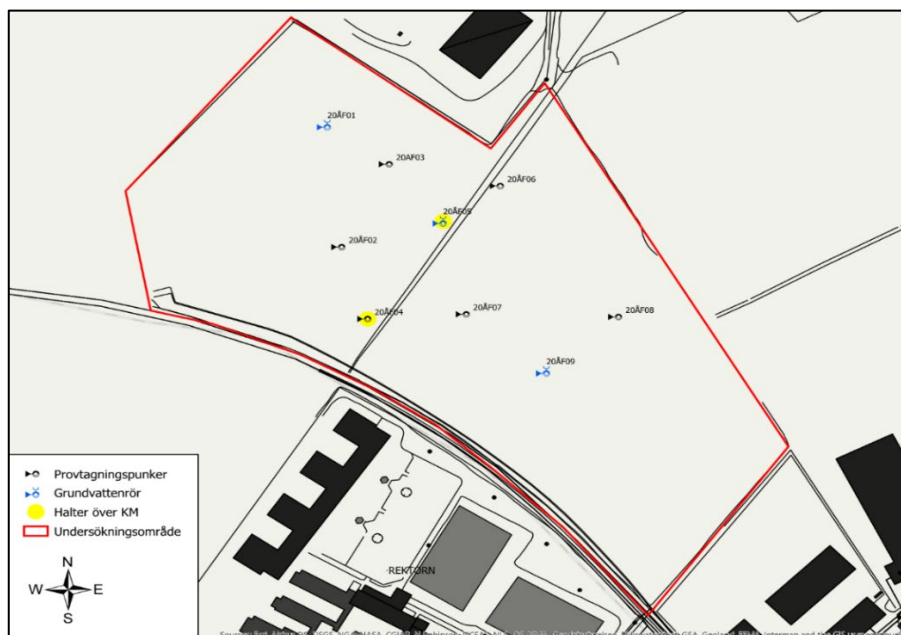
5.4.1.1 Miljöteknisk markprovtagning

Findus har tidigare bedrivit verksamhet på fastigheten varför en stor del av marken utgörs av jordbruksmark. Marken har även nyttjats för personalbyggnader, ekonomihus, förråd, lagringsutrymmen, kycklinghus och verkstäder knutna till Findus verksamhet. Baserat på verksamheten som har bedrivits har det antagits kunna finnas föroreningar i form av olika typer av växtskyddsmedel inom fastigheten. Andra kemiska produkter som misstänks kunna förekomma är diesel, spillolja, smörjolja och petroleumprodukter.

Baserat på misstanke om föroreningar har miljötekniska markundersökningar genomförts inom området för planprogrammet (bilaga 2). För att täcka in programområdets relativt stora yta har markmiljöprovtagning skett i flera omgångar. Provtagning har genomförts genom jordprovtagning med borrhandsvagn utrustad med skruvborr, samt genom ytliga samlingsprov med spade och jordspjut. Analyserade jordprov har jämförts med generella riktvärden från Naturvårdsverket för känslig markanvändning (KM) och mindre känslig markanvändning (MKM), samt med haltnivåer för mindre än ringa risk (MRR). Provpunkter visas i Figur 5.5 och Figur 5.6.

Figur 5.5. Bilden visar provpunkter från miljötekniska markundersökningar genomförda under 2017. Bilden är tagen från ÅF, Kompletterande miljöteknisk markundersökning på fastigheten Selleberga 17:1 i Bjuvs kommun 2017-11-24.

Figur 5.6. Bilden visar provtagningspunkter för markmiljöundersökning genomförd under 2020.

I den övergripande miljötekniska markundersökningen på fastigheten Selleberga 17:1 under 2017 påvisades förorening i de ytliga jordlagren i form av halter av metaller (bly, kadmium och zink), PAH:er och bekämpningsmedel (DDD, DDE och DDT) överstigande Naturvårdsverkets riktvärde för KM. De kompletterande undersökningarna visar även på förhöjda halter av metaller, PAH:er och pesticider. I ett par punkter påvisades halter i jord

av bly, kadmium och krom överstigande Naturvårdsverkets angivna halter för mindre än ringa risk (MRR). Föroreningen av metaller och PAH, i halter över Naturvårdsverkets generella riktvärde för KM, har påträffats i provtagningspunkt 20ÅF05, på nivån 0-0,3 meter och 0,3-0,5 meter. Föroreningen bedöms vara bunden till de avvikande fyllnadsmassorna som påträffades i provtagningspunkten. Större delen av provresultaten visar på mycket låga halter, under riktvärde för KM, på jordbruksmark.

5.4.1.2 Deponi

Inom området för markreserven finns en sluttäckt deponi. Findus har som tidigare verksamhetsutövare ett kontrollansvar för deponins efterbehandlingsfas som sträcker sig i minst 30 år. Deponin är belägen cirka 100 meter söder om Vege å, se Figur 5.7.

Figur 5.7. Figuren visar planprogramområdet. Grön markering visar läget för deponin.

Deponin består av avfall i form av jordmassor, organiskt material samt rivningsmaterial från byggnader inom området. Deponering pågick mellan 1941 och 2009. Sluttäckning av deponin genomfördes under 2011 – 2013, varefter ett kontrollprogram upprättades för deponin. Enligt kontrollprogrammet ska en årlig rapportering ske. Deponin har sluttäckts genom ett underliggande 0,6 meter mäktigt tätskikt bestående av lera, utlagt för att förhindra infiltration av regnvatten. Ovan tätskiktet har ett 1,5 meter mäktigt skyddslager bestående av främst lera och lermorän lagts ut, för att förhindra skada på tätskiktet och för att ytterligare främja ytavrinning av regnvatten. Troligen sker eventuell lakvattenspridning främst nedåt mot Vege å. Deponins ovanyta har slutligen besåtts för att påskynda etablering av vegetation och dess slänter har försetts med dräneringsdiken för avledning av dagvatten.

5.4.1.3 Grundvatten

I samband med markmiljöprovtagning har det tagits grundvattenprover i området. I tre prover påvisades höga halter av metallerna nickel och zink och i två av dem halter av bekämpningsmedel. I ett grundvattenprov påvisades förhöjda halter av 2,6-Diklorbenzamid med en halt på 0,29 µg/l. Halten överstiger Naturvårdsverkets riktvärde för enskilda pesticider i grundvatten.

5.4.2 Åtgärdsförslag

Grundvattnet bör inte användas för dricksvatten eller bevattning inom eventuellt kommande bostadsområde.

Föroreningarnas utbredning bör fastställas och i det fall det krävs ska lämpliga efterbehandlingsåtgärder tas fram innan området bebyggs. På en del av åkermarken finns fyllnadsjord med halter över KM vilka behöver åtgärdas, vilket kan ske via masshantering vid byggnation eller genom avhjälpandeåtgärder.

Alla massor som schaktas bort från ett område räknas som ett avfall (Naturvårdsverket, 2010). Om schaktmassor ska återanvändas på en annan plats och om halterna i schaktmassorna överstiger MRR ska en anmälan om Återanvändning av avfall inlämnas och godkännas av tillsynsmyndigheten.

Befintlig riskanalys avseende deponin bör ses över och vid behov uppdateras innan området bebyggs. Detta i syfte att avgöra eventuella spridningsvägar och exponeringsvägar av föroreningar som föreligger från deponin i samband med förändrad markanvändning.

5.4.3 Konsekvenser av nollalternativ

Om ingen exploatering av programområdet sker kommer nuvarande markområden att lämnas orörda och ingen påverkan på markmiljön sker. Då genomförs inga avhjälpandeåtgärder vilket innebär att på sikt förekommer en viss risk att befintliga föroreningar kan spridas mot Vege å.

5.4.4 Konsekvenser av programalternativ

Genomförda markmiljöundersökningar visar att det finns punkter i området med halter överstigande KM för bland annat metaller, pesticider och PAH:er. Inom rekreationsområdet finns även en deponi. De flesta provpunkter visar dock på halter understigande KM. Området bedöms därför ha ett måttligt värde sett till föroreningar.

Den yta som avses att byggas utgörs till stor del av jordbruksmark där de av flesta provresultaten visar på mycket låga halter, under riktvärde för KM. Deponin har sluttäckts och Findus har upprättat ett kontrollprogram för deponin. Ingen bebyggelse är planerad i anslutning till deponin. För de områden där halter överstiger KM kommer åtgärder vidtas innan byggnation sker varför åtgärden inte bedöms leda till någon spridning av föroreningar i mark. Genom att åtgärder vidtas inom programområdet för de punkter där halter överstigande KM påträffats leder åtgärden till att risken för spridning av förorening till bland annat Vege å minskar. I och med det bedöms åtgärden ha en positiv påverkan på miljön.

Inget grundvatten inom fastigheten bedöms vara aktuellt för grundvattenuttag i form av dricksvatten eller bevattning vid en framtida bostadsexploatering varför planprogrammet inte bidrar till någon spridning av förorenat grundvatten.

Områdets värde sett till föroreningar bedöms som måttligt. Åtgärden bedöms innebära en positiv påverkan och därmed blir det en positiv konsekvens av programmet på markmiljön.

5.5 Vattenmiljö

5.5.1 Förutsättningar

Programmets område angränsar till vattenförekomsten Vegeå. Vegeå är ett värdefullt vattendrag för fisk- och bottenfauna och är även ett värdefullt sportfiskevatten. I Bjuvs kommuns naturvårdsprogram bedöms ån ha påtagligt naturvärde.

Vattendraget är idag påverkat av näringsläckage från jordbruksmark. Vid tidpunkten för naturvärdesinventeringen hade ån lugnt flöde och var något grumlig. Ån omges på den aktuella sträckan av näringspåverkade gräsmarker och spridda träd av främst pil och buskage av slån och hagtorn.

I dalgången längs Vege å finns flera småvatten, både grävda dammar och mer eller mindre tillfälliga vatten i svackor i terrängen.

5.5.1.1 Miljökvalitetsnormer för vatten

Miljökvalitetsnormer för vatten omfattar ytvatten (sjöar, vattendrag och kustvatten) och grundvatten. En miljökvalitetsnorm för vatten beskriver den kvalitet en så kallad vattenförekomst ska ha nått vid en viss tidpunkt. Huvudregeln är att alla vattenförekomster ska uppnå det som inom vattenförvaltning kallas god status. En norm anger en lägstanivå. Vattenförekomsten får alltså inte påverkas av en verksamhet på så sätt att kvaliteten blir sämre än den status som anges i normen.

Statusklassning sker utifrån ekologisk status och kemisk status. Ekologisk status bedöms i en femgradig skala (hög, god, måttlig, otillfredsställande, dålig) genom att data för en kvalitetsfaktor, exempelvis bottenfauna, kiselalger och fisk, jämförs med referensförhållanden för den typ av vatten man bedömer. Om en betydande påverkan identifierats för ett vatten ska de kvalitetsfaktorer som är känsligast för just denna påverkan användas för att bedöma konsekvenserna i vattenmiljön.

Kemisk status bestäms genom att mäta halterna av miljögifter eller föroreningar och jämföra dem mot gränsvärden som inte får överskridas om status ska bedömas som god. För kemisk status har klassificeringsskalan enbart två nivåer: God och "uppnår ej god".

Utgångspunkten är i de flesta fall att god status ska uppnås och att statusen inte får försämrats.

Planprogrammet för Selleberga berör delar av Vege å. Enligt VISS (Vatteninformation i Sverige) har Vege å på denna sträcka måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Den ekologiska bedömningen "måttlig ekologisk status" bygger på att ån framförallt är påverkad av övergödning, då fosfor, ammoniak och nitrat förekommer i höga halter, men även på att åns morfologi och hydrologi är påverkad av rätning och rensning. Vattenförekomsten har också problem med miljöfarliga ämnen som bedöms under ekologisk status då ett eller flera så kallade särskilda förorenande ämnen (SFÄ) är uppmätta i halter över gränsvärde. Fisk är bedömd till måttlig status, morfologiskt tillstånd är bedömt till otillfredsställande status och hydrologiskt tillstånd är bedömt till dålig status. Den kemiska bedömningen "uppnår ej god kemisk status" baseras på att vattenförekomsten inte bedöms uppnå god status med avseende på bromerade difenyletrar och kvicksilver.

5.5.2 Åtgärdsförslag

Direktutsläpp av dagvatten till Vege å, andra vattendrag eller befintliga småvatten ska inte ske. Fördröjningsytor, öppna dagvattendiken och översvåmningsbäddar som fördröjer och renar dagvattnet innan det når recipienten föreslås i planprogrammet. Dagvattnet kan på detta sätt fördröjas så nära källan som möjligt. Därigenom kan dels föroreningshalterna minska genom att de antingen bryts ned eller sedimenteras, dels kan höga flödestoppar i recipienten undvikas.

Vid exploatering bör principerna i dagvattenpolicyn för Bjuvs kommun följas för att minimera negativ påverkan och samtidigt stärka den positiva resurs som dagvatten kan utgöra.

5.5.3 Konsekvenser av nollalternativ

Om planprogrammet inte genomförs innebär det att påverkan på vattendrag och småvatten är oförändrad.

Vattenförekomsten bedöms ha måttligt värde. Den negativa påverkan bedöms vara måttlig till stor. Konsekvensen bedöms därmed vara måttlig.

5.5.4 Konsekvenser av planprogram

När området bebyggs och delvis hårdgörs kommer dagvattenmängderna från gatumiljöer och motsvarande ytor att öka. Därmed riskerar även mängden föroreningar, såsom partiklar från däckslitage och andra föroreningar relaterade till trafik och transporter som kan hamna i vattendrag och småvatten att öka.

I samband med exploateringen minskar jordbruksarealerna vilket gör att näringsläckaget av exempelvis kväve, fosfor och kalium samt andra växtnäringsämnen från brukad mark i området till Vege å och andra vattendrag samt småvatten minskar.

Vattenförekomsten bedöms ha måttligt värde. Den negativa påverkan bedöms vara måttlig till stor. Konsekvensen bedöms därmed vara måttlig.

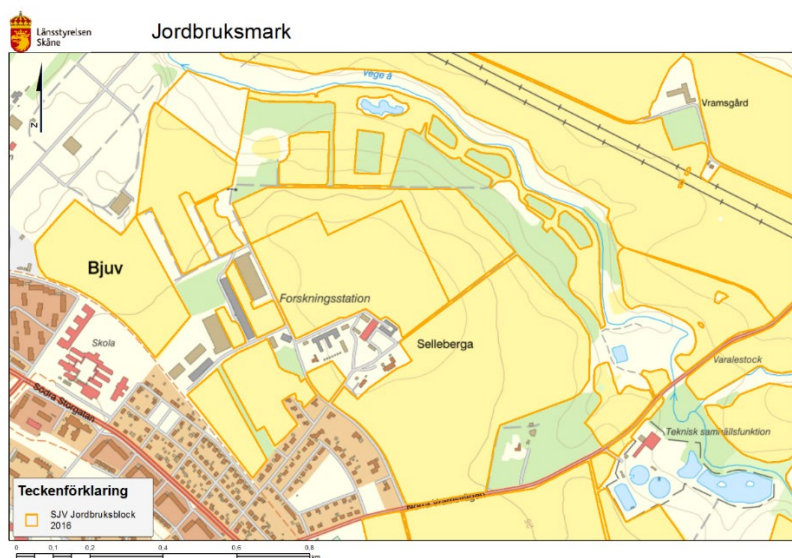
5.6 Naturresurser, jordbruksmark

5.6.1 Förutsättningar

Planprogrammets genomförande har bedömts kunna innebära en risk för en betydande påverkan på jordbruksmarken i området.

Området för planprogrammet utgörs av Findus gamla verksamhetsområde där större del av ytan utgörs av jordbruksmark. Jordbruksmarken har bedömts ha höga brukningsvärden i Länsstyrelsens klassificering av jordbruksmark.

Den aktuella jordbruksmarken som tas i anspråk för bebyggelse inom programområdet utgörs av 7 olika jordbruksblock. Det största blocket är 8,71 ha och det minsta 0,39 ha. Totalt utgörs cirka 23,34 ha av programområdet av jordbruksmark, se Figur 5.8.

Figur 5.8. Bilden visar registrerade jordbruksblock 2016 (orange markering) i området för planprogrammet. Bild hämtad från Länsstyrelsen Skåne 2020-05-12.

Av den naturvärdesinventering som gjorts framgår att all jordbruksmark i inventeringsområdet är näringspåverkad och består dels av aktivt odlad åker med raps som i västra delen av området och dels av gräsmark som domineras av bredbladiga gräs som hundäxing, timotej och ängskavle. Gräsmarken utgörs av vallodlingar och enstaka inhägnade betesytor.

5.6.2 Åtgärdsförslag

I anslutning till bebyggelse kan mindre områden lämnas för odling i form av till exempel odlingslotter eller gemensamhetsodling i anslutning till flerbostadshus.

5.6.3 Konsekvenser av nollalternativ

Om ingen exploatering av programområdet sker kommer nuvarande markområden att lämnas orörda och ingen påverkan på jordbruksmarken sker.

5.6.4 Konsekvenser av programalternativ

Jordbruksmark är en resurs som genom ett hållbart brukande kan producera livsmedel och andra råvaror under mycket lång tid. Jordbruksmark är kostsamt och i vissa fall omöjlig att återskapa. Bostadsbebyggelse innebär en irreversibel förändring av som innebär att marken inte kan återställas för odling. Inanspråktagande av jordbruksmark regleras därför bland annat av miljöbalken. Brukningsvärd jordbruksmark får endast tas i anspråk för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och under förutsättning att behovet inte kan tillgodoses på ett, från allmän synpunkt tillfredsställande sätt, genom att annan mark tas i anspråk. Med brukningsvärd jordbruksmark menas mark som med hänsyn till läge, beskaffenhet och övriga förutsättningar är lämpad för jordbruksproduktion.

Planprogrammets genomförande innebär att drygt 20 hektar jordbruksmark irreversibelt tas i anspråk för bebyggelse. Genomförandet av planprogrammet bedöms därför utgöra en stor negativ påverkan. Marken har ett högt brukningsvärde sett till markegenskaperna i området och den långa kontinuiteten av att ha brukats. Sett till de överlag relativt små arealerna för respektive jordbruksblock i relation till omgivande jordbruksmark, samt lokaliseringen av jordbruksmarken mellan Bjuvs tätort och Vegeå bedöms jordbruksmarken vara relativt svårbrukad. Jordbruksmarken som tas i anspråk bedöms därför, i relation till omgivande jordbruksmark i Bjuvs kommun, ha ett måttligt värde.

Jordbruksmarkens värde bedöms vara måttligt. Störningens omfattning bedöms dock ha en stor negativ påverkan, varför åtgärden får en stor negativ konsekvens.

Trots den stora konsekvensen som genomförandet av planprogrammet får lokalt på jordbruksmarken bedöms åtgärden inte strida mot 3 kap. 4 § miljöbalken. Syftet med att bebygga aktuell del av Sellebergaområdet är att tillgodose behovet av bostäder, vilket är ett väsentligt allmänintresse.

Bjuvs tätort kantas genomgående av brukningsvärd jordbruksmark. För att tillgodose behovet av bostäder i Bjuv krävs det därför att jordbruksmark tas i anspråk. Med hänsyn till jordbruksmarkens värde har Bjuvs kommun haft som utgångspunkt att om byggnationer kräver att jordbruksmark tas i anspråk så ska det primärt ske på jordbruksmark av sämre jordkvalitet och på ytor som på andra sätt är svårtillgängliga för jordbruk. Den del av Selleberga som avses att byggas utgörs av relativt svårbrukad jordbruksmark, då den i relation till övrig jordbruksmark i Bjuv, består av mindre block och ligger insprängd mellan Bjuvs tätort och Vegeå. Jordbruksmarken i Sellebergaområdet har även klassats som något mindre brukningsvärd i relation till jordbruksmarken nordväst om Bjuv. I anspråkstagandet

av jordbruksmarken i Sellebergaområdet för bostadsbebyggelse bedöms därför ha en mindre påverkan på det allmänna intresset av att bevara brukningsvärd jordbruksmark än om jordbruksmark av högre kvalitet skulle tagits i anspråk.

I översiktsplanen för Bjuvs kommun finns ytterligare markområden, möjliga för bostadsbebyggelse, utpekade. Av de områden som är utpekade för bebyggelse i anslutning till Bjuvs tätort är det endast Sellebergaområdet som är relevant för blandad bostadsbebyggelse. En blandad bebyggelse är bland annat viktigt för att kommunen ska kunna erbjuda en variation av boendeformer som passar människor i olika åldrar och med olika ekonomiska förutsättningar. Av de större områden som är utpekade för bostadsbebyggelse i översiktsplanen är Bjuvs kommun endast markägare för Sellebergaområdet, se Figur 3.2. Fem mindre områden har bebyggts sedan översiktsplanen antogs, av dessa ligger tre områden inne i Bjuv och två i direkt anslutning till tätorten. Mer förtätning inom Bjuvs tätort skulle innebära att grönytor och andra områden som genererar kvaliteter måste tas i anspråk. De ytorna kan inte heller erbjuda samma antal bostäder som nu planeras i Selleberga.

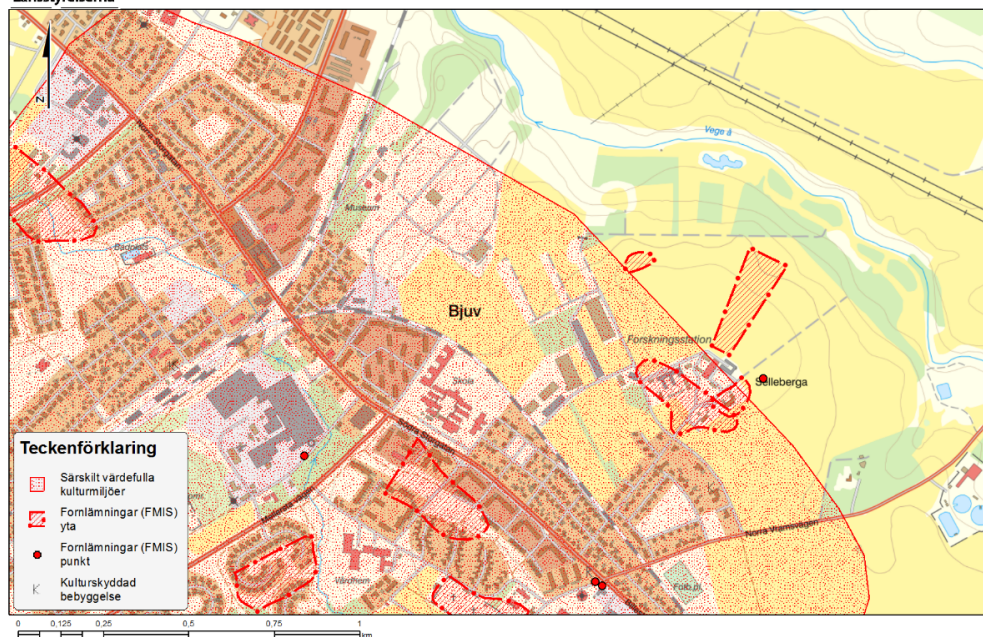
Genom att skapa en förtätad stadsdel nyttjas marken i hög utsträckning. Det innebär att behovet av bostäder kan tillgodoses på en mindre yta än om bebyggelsen till exempel enkom bestod av villabebyggelse. Detta leder till ett resursnyttjande som gör att planprogrammet endast omfattar en mindre del av det område som pekats ut som utredningsområde i översiktsplanen och att resterande delar fortsatt utgörs av jordbruksmark. Genom att etablera bostadsbebyggelse i Sellebergaområdet kan även befintlig infrastruktur i Bjuvs tätort och inom området i stor utsträckning nyttjas vilket skapar ett minskat resursbehov och ett effektivt utnyttjande av marken.

Den sammantagna bedömningen är att det inte finns något annat område i anslutning till Bjuvs tätort som utgör en lämpligare lokalisering sett till påverkan på miljön och människors hälsa. Behovet av bebyggelse kan alltså inte tillgodoses, på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt, genom att annan mark tas i anspråk.

5.7 Kulturmiljö

5.7.1 Förutsättningar

Det finns inga registrerade fornlämningar inom den del av planprogrammet som avses att bebyggas, alltså det område som anges som programområde, se figur 1.2. Det finns dock registrerade fornlämningar inom den yta som är avsatt som markreserv, se figur 5.9. Markreserven avses inte att bebyggas inom de kommande 40 åren varför den inte ingår i denna miljökonsekvensbeskrivning.

Figur 5.9. Bilden visar kända fornlämningar i anslutning till programområdet, samt område för särskilt värdefulla kulturmiljöer. Bild från Länsstyrelsen Skåne 2020-05-12.

Då det finns registrerade fornlämningar i anslutning till det område som avses att bebyggas har Bjuvs kommun lämnat in en begäran om samråd enligt 2 kap. 10 § kulturmiljölagen (SFS 1988:950), för att säkerställa så att det inte finns något hinder för genomförandet av planprogrammet.

Länsstyrelsen har i sitt kulturmiljöprogram pekat ut särskilt värdefulla kulturmiljöer med kulturhistoriska värden som ska bevaras, vårdas och utvecklas. Aktuellt område utgör en del av Bjuv som är utpekad som en särskilt värdefull kulturmiljö.

Av Kulturmiljöprogrammet framgår att Bjuv har medeltida anor och att sambandet mellan kyrka, prästgård och skola är värdefullt då det visar på Bjuvs tid som mindre by och sockencentrum. Traktens stora stenkolstöförekomster var av betydelse för Bjuv som kom att utvecklas till en traditionell bruksmiljö under 1870-talet. Bebyggelsen i Bjuv har till stor del utvecklats från arbetarbebyggelse med bostäder, gatumönster och torgbildningar. Utöver området runt stenkolsgruvan utgör bostadsområden så som Lindallén, Selleberga och Prästkragen värdefulla miljöer då de är illustrativa för den senare typen av bostadsbebyggelse inom ett brukssamhälle. Bostadsbebyggelsen i Selleberga kännetecknas bland annat av rikligt tilltagna trädgårdar och att husen ligger grupperade kring en öppen plats.

5.7.2 Åtgärdsförslag

Bostadsbebyggelsen bör utformas så att den överensstämmer med de kvalitéer som lyfts i kulturmiljöprogrammet för bostadsbebyggelsen i Selleberga. Till exempel bör husen omges av gröna trädgårdar, bostadsgårdar och naturmark, samt bör husen ligga grupperade kring en öppen plats för att skapa en torgkänsla.

5.7.3 Konsekvenser av nollalternativ

Om ingen exploatering av programområdet sker kommer nuvarande markområden att lämnas orörda och ingen påverkan på kulturmiljön sker.

5.7.4 Konsekvenser av programalternativ

Området som tas i anspråk för bebyggelse inom planprogrammet bedöms ha måttliga kulturhistoriska värden sett till att området omfattas av ett kulturmiljöprogram samt att det i närområdet finns flera registrerade fornlämningar.

Det finns dock inga registrerade fornlämningar inom programområdet där bebyggelse är planerad. Då planprogrammet har som mål att utveckla Selleberga som en uppdaterad och förtätad version av den klassiska trädgårdsstaden och framhäva de befintliga kulturmiljöerna bedöms planprogrammet inte ha någon negativ påverkan på de värden som kulturmiljöprogrammet avser att bevara. Programmet bedöms därför inte ha någon påverkan på kulturmiljön i området.

Kulturmiljöns värde är måttligt. Åtgärden bedöms inte innebära någon påverkan och därmed blir det ingen konsekvens av programmet på områdets kända kulturmiljöer.

5.8 Transporter

5.8.1 Förutsättningar

Sellebergaområdet är idag påverkat av transporter och trafik framför allt på de omkringliggande vägarna Östergatan och N Vramsvägen.

Enligt Trafikutredning Selleberga (Afry 2020) var trafikflödet på Östergatan 2019 931 fordon per dygn och på N Vramsvägen 739 fordon per dygn. Uppskattade trafikflöden år 2050 är 2850 fordon per dygn på Östergatan och 1350 fordon per dygn på N Vramsvägen.

5.8.1.1 Miljökvalitetsnormer för luft och buller

Miljökvalitetsnormer för luft finns för ämnena kvävedioxid/kväveoxider, partiklar (PM10/PM2,5), bensen, kolmonoxid, arsenik, kadmium, nickel och bens(a)pyren. I samtliga fall ligger värdena under eller mycket under miljökvalitetsnormen för respektive ämne.

Miljökvalitetsnormen för omgivningsbuller är en målsättningsnorm som innebär att "Det ska eftersträvas att omgivningsbuller inte medför skadliga effekter på människors hälsa". Normen följs när strävan är att undvika skadliga effekter på människors hälsa av omgivningsbuller.

5.8.2 Åtgärdsförslag

Satsningar på hållbar mobilitet genom stationsnära läge och korta avstånd där kollektivtrafik och cykel har möjlighet att konkurrera med bilen för både lokala och regionala resor gör dock att negativa konsekvenser till följd av biltrafik bör bli relativt små.

Bebyggelsestruktur och gatuutformning som enbart tillåter låga hastigheter på gator och vägar, liksom prioritering av utrymme för fotgängare och cyklister minskar risken för buller men även risken för utsläpp av luftföroreningar från vägtrafik.

5.8.3 Konsekvenser av nollalternativ

Om planprogrammet inte genomförs kommer inte heller någon förändring ske med avseende på trafikmängderna. Därmed förändras inte heller situationen vad gäller buller och luftkvalitet.

Det finns ett högt värde, både för miljö och hälsa, i att såväl bullernivåer som luftföroreningshalter hålls på en låg nivå. I nollalternativet bedöms det inte bli någon påverkan från transporter eftersom transporterna framför allt sker på vägar utanför området och ligger på samma nivå som idag. Det bedöms därför inte bli någon konsekvens.

5.8.4 Konsekvenser av programalternativ

Ökat antal boenden leder till ökat antal transporter. Det gäller såväl persontransporter som leverans av varor och tjänster.

Ökade trafikmängder på tillfartsvägarna och huvudkopplingarna Östergatan och N Vramsvägen kommer att påverka området. Bullerpåverkan kan även öka tillfälligt i samband med byggnation, dessutom kan tillkommande trafik innebära högre störningsnivåer i vissa lägen. Närheten till bostäder och skola/förskola innebär en viss risk för att programmets genomförande kan medföra negativ påverkan på människors hälsa.

Ökade trafikmängder kan även medföra höjda luftföroreningshalter som kan komma att påverka miljön och hälsan hos dem som vistas i området. Föroreningshalterna kan även öka tillfälligt i samband med byggnation. Det finns dock inte anledning att anta att förändringarna blir stora eller att miljökonskvensnormer skulle överskridas.

Det finns ett högt värde, både för miljö och hälsa, i låga bullernivåer och låga luftföroreningshalter. Påverkan från transporter bedöms vara liten eftersom bebyggelsen utformas på ett sådant sätt att cyklister och fotgängare prioriteras i stadsbilden och att de stora trafikflödena hålls utanför området. Konsekvenserna bedöms därför bli måttliga.

6 Kumulativa effekter

Kumulativa effekter ska bedömas enligt 6 kap. miljöbalken samt miljöbedömningsförordningen.

Kumulativa effekter kan beskrivas som effekter som samverkar på olika sätt. Det kan handla om olika typer av effekter från en enskild verksamhet eller effekter från olika verksamheter. Dessa kumulativa effekter kan ge upphov till en förstärkning av påverkan, i vissa fall även en motverkan av påverkan och i ett tredje fall kan det bildas en synergieffekt där kombinationen av effekterna blir större än summan av de enskilda aktiviteterna.

Ett exempel på en kumulativ effekt är att både buller och luftföroreningar påverkar hälsan. Ett annat exempel kan vara att en skyddsvärd naturmiljö påverkas både av utsläpp till vatten och av att markyta tas i anspråk.

Med dagens aktuella klimatförändringar är det extra viktigt att ta hänsyn till kumulativa effekter i planer och program för att exempelvis planera för grön infrastruktur, möjligheten att ta hand om stora mängder vatten eller brist på vatten. I planer som innebär förtättningsprojekt kan kumulativa effekter spela stor roll. Detta på grund av att gator med fler byggnader kan motverka luftens rörelser och orsaka ökade luftmiljöproblem, ökade bullernivåer och därmed hälsokonsekvenser för befolkningen. Förtätning kan även påverka möjligheten att ta hand om dagvatten och hantera översvämningar på grund av minskad grönyta (Naturvårdsverket, 2019g).

Om ingen exploatering av programområdet sker kommer nuvarande markområden att lämnas orörda och ingen kumulativ påverkan sker.

Ökad bebyggelse i området kan leda till att rekreationsområdet längs Vege å nyttjas av fler, vilket är positivt ur hälsosynpunkt men det kan även innebära negativa konsekvenser i form av ökad störning av arter och habitat samt att nedskräpningen ökar. Ökad besöksfrekvens ställer även krav på faciliteter i anslutning till strandskydds- och rekreationsområdet.

Jordbruksmark tas i anspråk för utbyggnaden av programområdet. Detta har utöver lokal påverkan även påverkan på möjligheten i ett regionalt, nationellt och globalt perspektiv klara framtida livsmedelsförsörjning för en växande befolkning.

Ökade trafikflöden påverkar omgivande bebyggelse och dess invånare negativt både vad avser luftkvalitet och buller.

Genom att planera och bygga ett område som premierar resor till fots samt med cykel och kollektivtrafik kan sådana resor gynnas även i resten av Bjuv. På så vis kan miljöpåverkan från transporter minska på lång sikt.

Konnektivitet och spridningsmöjligheter försämras om befintliga gröna stråk försvinner eller bryts upp. Ekologiska samband kan å andra sidan stärkas om den nya bebyggelsens gröna miljöer utformas på ett sätt som gynnar artspridning och som på så vis bidrar till att binda samman miljön vid Vege å med parker och grönområden i övriga Bjuvs tätort. I detta sammanhang är det främst mindre arter som kan gynnas, exempelvis pollinerande insekter, groddjur, vissa fladdermusarter och fåglar, beroende på hur de gröna stråken utformas.

6.1 Samlad bedömning

Sammantaget bedöms de kumulativa effekterna kunna bli övervägande positiva i ett lokalt perspektiv, förutsatt att stor omsorg ägnas åt utformningen av de gröna stråken och att aktiva satsningar görs på hållbar mobilitet. I ett större (regionalt, nationellt och globalt) perspektiv är förlusten av jordbruksmark negativ.

7 Påverkan under byggtiden

7.1 Masshantering

All masshantering kan innebära en påverkan, spridning och störning på omgivningen. Hantering av förorenade massor beskrivs i avsnitt 5.4

Utifrån de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken bör hanteringen genomföras med försiktighet och med eftertanke i syfte att minimera påverkan på miljön. Till exempel kan förberedelse och skydd mot bland annat olyckor, damning och vattenavrinning vidtas.

7.2 Yt- och grundvatten

Under exploatering kan föroreningar förekomma i dagvattnet, och byggtrafik kan generera oljespill och suspenderat material. Under byggskedet finns det en risk för att förorenat dagvatten kan ledas vidare till Vege å och de småvatten som finns inom rekreativområdet. Det finns även en risk att förorenat vatten infiltrera marken och därmed påverkar grundvattnet. Vege å är en vattenförekomst. Enligt 5 kap. miljöbalken får vattenförekomsters status inte försämrats. För att inte riskera att intilliggande vattenområden så som Vege å påverkas negativt är dagvattenhanteringen viktig att ta hänsyn till vid byggstart, till exempel genom olje- och sedimentavskiljning. De allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken ställer även krav på att lämpliga skyddsåtgärder vidtas. Dessa kan till exempel bestå av reningsåtgärder för dagvatten och länshållningsvatten, så att vattnet kan renas och hanteras under byggsleden. Genom översyn av förvaring av kemikalier, lagring av avfall, miljöanpassade drivmedel etc. kan risken för att undvika att förorena grund- och ytvatten i byggskedet minimeras.

7.3 Luft

Under byggskedet kommer arbetsmaskiner och transporter medföra utsläpp till luft, av bland annat kvävedioxid och partiklar. Även viss damning kan uppkomma i samband med exploatering inom planområdet.

Genom att tillämpa de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken krav på att bästa möjliga teknik ska användas kan utsläpp minimeras genom att använda maskiner med låga utsläppsvärden för bland annat kvävedioxid och partiklar. Vidare kan tomgångskörning av arbetsmaskiner och fordon undvikas. Drivmedel, oljor och andra kemiska produkter som uppfyller kriterier för miljömärkning bör väljas framför andra. Vid behov kan åtgärder vidtas för att så långt som möjligt undvika besvärande damning utanför området. Exempel på sådana åtgärder kan vara vattenbesprutning vid rivning, borring, slipning m.m., renhållning av området och dammbindning.

7.4 Buller och vibrationer

Under byggtiden kan buller och vibrationer uppstå vilket kan utsätta närliggande fastigheter och närboende för en störning. Även transporter under byggnationen kan orsaka störning då byggskedet kommer att generera mycket tung trafik. Det gäller till exempel vid grundläggning, eventuell spontning, pålning och schaktning. Genom att buller hanteras enligt Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från bygplatser (NFS 2004:15) minskar risken för störning. I dessa allmänna råd finns riktvärden som entreprenören ska kunna visa att hen uppfyller i sin miljöplan samt i det löpande arbetet. Om riktvärdena för buller utomhus inte kan uppnås med realistiska åtgärder kan riktvärdena för buller inomhus användas. För att minska störning kan byggverksamhet planeras så att den så långt möjligt förläggs till mindre störningskänslig tid samt genom att ta fram information till boende i området.

7.5 Övrigt

Framkomligheten i området kan komma att begränsas under byggtiden då vägar kan komma att trafikerats av tyngre fordon och delar av området kan komma att behöva stängslas in under byggtiden. Området närmast Vege å omfattas av strandskydd. Strandskyddet syftar bland annat till att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden. För att inte inskränka på tillgängligheten inom strandskyddsområdet kan upplagsplatser och etableringsområden lokaliseras med hänsyn till såväl befintliga intilliggande naturområden, som mark-och vattenförhållanden samt lämpliga transportvägar. Byggarbeterna kan också genomföras så att det fortsatt finns en möjlighet att nå rekreationsområdet intill Vege å. För att skydda naturvärdena i området så mycket som möjligt under byggtiden kan en skyddszon upprättas, där maskiner inte får köra eller materialupplag placeras.

8 Planförslagets påverkan på miljömål

I detta avsnitt analyseras förslaget till planprogram mot nationella och regionala miljömål. De nationella miljömålen fungerar även som regionala miljömål för Skåne, med undantag för klimatområdet där regionala mål har satts upp. Lokala miljömål saknas för Bjuvs kommun men är under framtagande. Beslut om dessa förväntas tas under 2020.

8.1 Nationella och regionala mål

I tabell 6-2 redovisas vilka miljö kvalitetsmål som Sverige har idag och som är satta till 2020. Fetmarkerade mål är de som bedöms påverkas av planprogrammets genomförande.

Tabell 8.1 Nationella mål som påverkas av planprogrammets genomförande är fetmarkerade.

Nationella miljö kvalitetsmål	
Begränsad klimatpåverkan	Grundvatten av god kvalitet
Frisk luft	Hav i balans samt levande kust och skärgård
Bara naturlig försurning	Myllrande våtmarker
Giftfri miljö	Levande skogar
Skyddande ozonskikt	Ett rikt odlingslandskap
Säker strålmiljö	Storslagen fjällmiljö
Ingen övergödning	God bebyggd miljö
Levande sjöar och vattendrag	Ett rikt växt – och djurliv

Tabell 8.2 Bedömning av möjligheten att uppfylla miljömålen vid nollalternativet respektive genomförande av planprogrammet.

Miljö kvalitetsmål	Bedömning	
	Nollalternativ	Planprogram
<p>Begränsad klimatpåverkan <i>Regionala mål</i> <i>År 2030 ska</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • utsläppen av växthusgaser i Skåne vara minst 80 procent lägre än år 1990. • utsläppen av växthusgaser från konsumtion i Skåne vara högst 5 ton koldioxidkvivalenter per person och år. • energianvändningen i Skåne vara minst 20 procent lägre än år 2005 och utgöras av minst 80 procent förnybar energi. • andelen resor som görs med cykel eller gång vara minst 30 procent och andelen resor som görs med kollektivtrafik vara minst 28 procent av det totala antalet resor i Skåne. • utsläppen av växthusgaser från transporter i Skåne vara 	<p>Nollalternativet innebär att nuvarande verksamhet fortgår. Transporter till och från de verksamheter som idag bedrivs i området samt driften av jordbruket orsakar utsläpp av växthusgaser. Dessa förväntas vara oförändrade vilket motverkar målluppfyllnad. Nollalternativet innebär inte någon förändring av varken energimängd eller energikälla vilket motverkar målluppfyllelse.</p> <p>Nollalternativet genererar sannolikt mycket låga konsumtionsbaserade utsläpp vilket medverkar till målluppfyllnad.</p> <p>Sammantaget motverkar nollalternativet målluppfyllnaden.</p>	<p>Utsläpp av växthusgaser förväntas öka på grund av transporter under byggnadstiden vilket motverkar målluppfyllelse. Programområdet är stationsnära och stadsmiljöerna ska utformas så att gående och cyklister prioriteras framför bilister. Detta medverkar till att uppfylla målet.</p> <p>Beroende på hur området ska försörjas med värme och el kan programförslaget i ett större perspektiv både bidra och motverka till att miljömålet uppfylls.</p> <p>Konsumtionen i området förväntas öka och därmed även de konsumtionsbaserade växthusgasutsläppen vilket motverkar målluppfyllelse.</p> <p>Fler byggnader kräver ökad energianvändning och utbyggnaden av området kommer att innebära fler transporter vilket innebär att målluppfyllelsen motverkas.</p> <p>Sammantaget motverkar programalternativet målluppfyllnaden.</p>

Miljökvalitetsmål	Bedömning	
	Nollalternativ	Planprogram
<i>minst 70 procent lägre än år 2010.</i>		
Frisk luft	Transporter till och från de verksamheter som idag bedrivs i området samt jordbruket orsakar utsläpp av luftföroreningar och motverkar därmed i viss utsträckning uppfyllandet av miljömålet.	Exploatering av området kommer att innebära ökade transporter och risk för höjda luftföroreningshalter vilket gör att programmet motverkar måluppfyllelsen.
Ingen övergödning	Visst läckage av växtnäringsämnen sker idag från jordbruksmarken till Vege å vilket motverkar måluppfyllelsen.	Andelen näringsämnen som når Vege å via dag- och dräneringsvatten minskar när programområdet får ändrad markanvändning och marken inte längre odlas. Detta bidrar till måluppfyllanden.
Levande sjöar och vattendrag	Visst läckage av växtnäringsämnen sker idag från jordbruksmarken vilket motverkar måluppfyllelsen.	Genomförandet av programmet innebär dels anläggande av mindre vattenstråk och dammar, dels omfattande arbete med att fördröja och rena dagvatten vilket i båda fallen förväntas bidra till måluppfyllelsen.
Ett rikt odlingslandskap	En stor del av området är idag brukat odlingslandskap med inslag av landskapselement som bidrar till biologisk mångfald. I området levereras ekosystemtjänster i form av livsmedelsproduktion. Detta bidrar till att miljömålet uppnås.	Den bebyggelse som planeras i planprogrammet innebär att åkermark tas i anspråk vilket betyder att odlingslandskapets förmåga att leverera ekosystemtjänster i form av livsmedels- och foderproduktion samt utgöra habitat för arter går förlorade. Miljömålets uppfyllelse motverkas.
God bebyggd miljö	Bebyggelse finns idag enbart i begränsad utsträckning och saknar de kvalitetsaspekter som krävs för att miljömålet ska kunna uppnås.	Planprogrammet presenterar en hållbar bebyggelsestruktur med infrastruktur som gynnar hållbara transporter och erbjuder olika typer av boendemiljöer i stationsnära läge. I programmet beaktas vikten av att ge utrymme för gång- och cykeltrafikanter. Genomförandet av planprogrammet innebär att områden som idag är odlingsbar mark tas i anspråk för bebyggelse

Miljökvalitetsmål	Bedömning	
	Nollalternativ	Planprogram
		<p>men innebär även att gröna miljöer och stråk tas tillvara, utvecklas och integreras i bebyggelsen.</p> <p>Sammantaget bidrar genomförandet av planprogrammet till att miljömålet kan uppfyllas.</p>
Ett rikt växt- och djurliv	<p>Nollalternativet innebär att de habitat och landskapselement som idag bidrar till områdets biodiversitet till största del kan bestå. Detta bidrar, tillsammans med förbättrad tillgänglighet till rekreationsområdet, till måluppfyllnad.</p>	<p>Ökad besöksfrekvens och användning av naturområdet längs Vege å kan ge upphov till ökad störning för känsliga arter. Befintligt naturområde längs Vegeå tas tillvara för rekreation och ses i planprogrammet som en resurs.</p> <p>I ett kortare perspektiv kan genomförandet av programmet motverka måluppfyllelse då vissa habitat kommer att försvinna.</p> <p>Planprogrammets genomförande med såväl vattenstråk och dammar som trädmiljöer bidrar på längre sikt till en mer varierad grönstruktur som medger förutsättningar för ökad biodiversitet och ekosystemtjänster och därmed även bidrar till måluppfyllnad.</p>

9 Samlad bedömning

Miljökonsekvensbeskrivningen är inriktad på de miljökonsekvenser som bedöms vara av störst betydelse. Tyngdpunkten har legat på att beskriva planförslagets betydande miljöpåverkan på riksintresse, markmiljö, vattenmiljö, transporter och jordbruksmark.

I tabell 9.1 nedan sammanfattas planprogrammets bedömda påverkan.

Tabell 9.1. Samlad konsekvensbedömning där nollalternativet jämförs mot planförslaget med stöd av bedömningsgrunderna. ● = stor negativ konsekvens ● = måttlig negativ konsekvens ● = liten negativ konsekvens ● = ingen eller positiv konsekvens

Miljöaspekt	Nollalternativ	Planförslag	Kommentar
Naturmiljö	●	●	Programförslagets genomförande kräver att vissa naturmiljöer exploateras men innebär även att nya stråk och områden med biologiska värden tillkommer. Besöksstrycket på rekreationsområdet blir större vilket påverkar förekommande arter negativt.
Föroreningar	●	●	Områdets värde sett till föroreningar bedöms som måttligt. Åtgärden bedöms innebära en positiv påverkan och därmed blir det en positiv konsekvens av programmet på markmiljön.
Vattenmiljö	●	●	Den förändrade verksamheten kommer innebära att oexploaterade ytor tas i anspråk och hårdgörs vilket innebär risk för att förorenat dagvatten når de befintliga småvattnen och vattendragen, men det innebär också att näringsläckaget till Vege å upphör.
Naturresurser	●	●	Jordbruksmarkens värde bedöms vara måttligt. Störningens omfattning bedöms dock ha en stor negativ påverkan, varför åtgärden får en stor negativ konsekvens.
Kulturmiljö	●	●	Kulturmiljöns värde är måttligt. Åtgärden bedöms inte innebära någon påverkan och därmed blir det ingen konsekvens av programmet på områdets kända kulturmiljöer.
Transporter	●	●	Trafikflödena kommer att öka när området bebyggs. Konsekvensen bedöms bli måttlig eftersom de ökade flödena framför allt sker i områdets utkanter.

Planprogrammets genomförande innebär att jordbruksmark irreversibelt tas i anspråk vilket bedöms vara den enskilt största negativa miljöeffekten. Även natur- och vattenmiljöerna kommer att påverkas negativt i samband med exploatering. Planprogrammet kan dock även innebära en positiv påverkan på Vege å genom minskad avrinning av bland annat näringsämnen från jordbruksmarken. I avvägning mellan allmänna intressen anses marken dock behövas för att tillgodose behovet av bostadsförsörjning i anslutning till Bjuvs tätort.

Allmänhetens möjligheter till motion, rekreation och naturupplevelser i vattennära kontakt stärks i och med programförslaget. Rekreativområdet vid Vege å blir bostadsnära för dem som bosätter sig i det nu planerade området, men kan även upplevas som mer tillgängligt för övriga Bjuvbor när gång- och cykelvägar genom området står färdiga. Även parkeringsmöjligheterna kan öka, vilket främjar tillgängligheten främst för dem som inte bor i närheten.

Transporterna riskerar att öka som en konsekvens av planprogrammets genomförande. Den största ökningen förväntas dock ske i områdets utkanter. Då planprogrammets intention är att områdets utformning ska gynna resor med kollektivtrafik, med cykel och till fots, finns möjlighet att Bjuv som helhet påverkas transportmässigt positivt.

Området bedöms kunna utvecklas på ett sådant sätt att flera andra miljöaspekter på sikt kan påverkas positivt. Planprogrammets intentioner om blandad bebyggelse med såväl flerbostadshus som enskilda bostäder bidrar till en attraktiv bostadsmiljö för människor i alla skeden av livet och genom planprogrammets genomförande stärks områdets kvaliteter med avseende på tillgänglighet och rekreativmöjligheter.

10 Referenser

ÅF. (2017a). Historisk inventering av fastighet Selleberga 17:1. 2017-05-23

ÅF. (2017b). *Översiktlig miljöteknisk markundersökning, på fastigheten Selleberga 17:1 i Bjuvs kommun 2017-07-05.*

ÅF. (2017c). *Kompletterande miljöteknisk markundersökning på fastigheten Selleberga 17:1 i Bjuvs kommun 2017-11-24.*

ÅF. (2018). *Miljöaspekter vid exploatering av Selleberga 17:1. 2018-05-23.*

AFRY. (2020). *PM Miljö; Översiktlig miljöteknisk markundersökning, Selleberga 17:1, Bjuvs kommun. 2020-03-03.*

NSVA. (2014) *Dagvattenpolicy Bjuvs kommun. Antagen av Kommunfullmäktige 2014-01-30*